

Martina Eklund

EKOLOGISUUSTUTKIMUS KAISANKODILLE

Matkailun koulutusohjelma

2014

EKOLOGISUUSTUTKIMUS KAISANKODILLE

Eklund, Martina
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma
joulukuu 2014
Ohjaaja: Tuomi, Tero
Sivumäärä: 60
Liitteitä: 3

Asiasanat: ekologisuus, ympäristöystävällisyys, ympäristösertifikaatti

---

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää kuinka ekologiseksi kartanokylpylä Kaisankodin asiakkaat mielsivät yrityksen ja oliko ekologisuus heille ylipäättään tärkeää. Tutkimuksessa selvisi myös, olisiko Kaisankodin syytä harkita ympäristösertifikaatin hankkimista. Nämä olivat myös tutkimusongelmat.

Tutkimuksen teoreettisessa viitekehyksessä käsiteltiin ensiksi mitä ekologisuus on alan materiaaleja ja www-sivuja käyttäen. Tämän jälkeen käsiteltiin mittareita, joiden avulla ekologisuutta voi mitata matkailualalla. Näitä mittareita olivat eri ympäristösertifikaatit.

Tutkimuksen empiirinen osa tehtiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen. Kyselyn kysymykset saatiin aikaiseksi vertailemalla eri ympäristösertifikaatteja toisiinsa. Mainitut ympäristösertifikaatit olivat Joutsenmerkki, EU-ympäristömerkki ja YSMEK – hanke. Vertailun tuloksena saatiin viisi teema, jotka olivat energia, jätteet, vesi, tuotehankinnat sekä ympäristöviestintä. Näiden teemojen perusteella tehtiin asiakkaille kyselylomake, jonka avulla saatiin selvyyttä tutkimusongelmiin.

Kysely tehtiin 20.10.2014–14.11.2014 välisenä aikana. Kyselyyn vastasi 77 henkilöä. Kyselyssä saatiin selville, että Kaisankodin asiakkaat mielsivät yrityksen melko ekologiseksi ja pitävät ekologisuutta tärkeänä. Saaduista tutkimustuloksista voitiin päätellä, mitkä Kaisankodin osa-alueet olivat yrityksen heikkouksia ekologisuuden saralla, ja näin pystyttiin antamaan yritykselle parannusehdotuksia.

STUDY OF ECOLOGICAL ASPECTS OF KAISANKOTI

Eklund, Martina

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in tourism

December 2014

Supervisor: Tuomi, Tero

Number of pages: 60

Appendices: 3

Keywords: ecological, environmental friendly, environmental certificate

---

The purpose of this thesis is to find out how ecological, the customers of Manor Spa Kaisankoti, perceived the company and was being ecological important to them in general. The research shows also, if Kaisankoti should consider getting an environmental certificate.

The theoretical context of the study consisted of two parts. The first part cleared what ecology means by using relevant literature and webpages. The second part solved how being ecological can be measured in the tourism industry. These kinds of indicators were different environmental certificates.

The empirical part of the research was made by using the quantitative research method. The questions to the questionnaire were based on a comparison of different environmental certificates. These kind of environmental certificates were Joutsenmerkki, EU –environment certificate and YSMEK –project. The comparison showed five common themes that are energy, waste, water, product procurement and environmental communication. It's based on these themes was a questionnaire made, which gave clarity to the purpose of this thesis.

The survey took place during the period between 20.10.2014-14.11.2014. The result of the survey was that the customers of Kaisankoti perceived the company as somewhat ecological and thinks that being ecological is important. The outcome of the survey showed which the weaknesses of Kaisankoti are, in the field of ecology. Based on that was suggestions of improvement made.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMA	7
2.1	Tutkimuksen lähtökohdat.....	7
2.2	Tutkimuksen tavoite sekä tutkimusongelma.....	7
3	TYÖN SISÄLTÖ JA RAJAUS	9
4	KAISANKOTI JA KELA	10
4.1	Kaisankoti	10
4.1.1	Kaisankodin kuntoutuspalvelut	10
4.1.2	Kaisankodin historia	11
4.1.3	Kartanon historia	11
4.1.4	Kaisankoti tänään	12
4.2	KELA.....	12
4.2.1	Kela:n kuntoutuskurssit	13
4.2.2	ASLAK –kurssi	13
5	EKOLOGISUUS	13
5.1	Vastuullinen matkailu	15
5.2	Kestävä matkailu.....	15
5.3	Reilu matkailu.....	16
5.4	Ekoturismi.....	16
5.5	Luomumatkailu	17
5.6	Ilmastonmuutos.....	18
5.7	Lähiuoka	18
5.8	Hiilijalanjälki	18
5.9	Yhteenveto eri käsitteistä.....	19
6	MATKAILUN VAIKUTUS YMPÄRISTÖÖN JA EKOLOGISUUS MATKAILUALAN TRENDINÄ	21
6.1	Matkailun vaikutus ympäristöön.....	21
6.2	Ekologisuus trendinä.....	22
6.3	Ekologisuus matkailualan trendinä	23
7	YMPÄRISTÖJÄRJESTELMÄT, -SERTIFIKAATIT JA -MERKIT	23
7.1	Sertifikaattikriittisyys.....	24
7.2	Joutsenmerkki	25
7.3	EU-ympäristömerkki.....	26
7.4	ISO	26

7.5	EMAS	28
7.6	YSMEK.....	28
8	EKOLOGINEN MATKAILUYRITYS	29
9	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS KAISANKODILLE	31
9.1	Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä	32
9.2	Tutkimusaineisto.....	33
10	TUTKIMUSTULOKSET JA TULOSTEN ANALYSOINTI	34
10.1	Kysely	35
10.2	Hypoteesi	36
10.3	Vastaajien taustatiedot	37
10.4	Ravintolapalvelut	39
10.5	Majoituspalvelut	41
10.6	Muuta	42
10.7	Minä ja ympäristöystävällisyys.....	44
11	PARANNUSEHDOTUKSIA KAISANKODILLE	48
11.1	Ravintolapalvelut	48
11.2	Majoituspalvelut	49
11.3	Muuta	50
12	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	52
13	TUTKIMUSTULOSTEN POHDINTA	54
14	OMAN OPPIMISEN ARVIOINTI	57
15	YHTEENVETO	58
	LÄHTEET.....	60
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tänä päivänä on mahdotonta olla törmäämättä ekologiseen ajattelutapaan. Ruoka-kauppojen hyllyt notkuvat ekologisia vaihtoehtoja, uutisissa kerrotaan uusista ekologisuu- den huomioon ottavista säädöksistä ja jopa ensiapukurssilla kerrotaan ekologi- semmasta puukipsi -vaihtoehdosta. Ekologisuus on trendi, joka on tullut jäädäkseen ja levinnyt luonnollisesti myös matkailualalle. Asiakkaat ovat yhä tietoisempia mat- kailun ympäristövaikutuksista ja ovat jo alkaneet vaatia ekologista toimintaa myös matkailuyrittäjiltä.

Tämän opinnäytetyön aiheena on selvittää, kuinka ekologiseksi kartanokylä Kaisan- kodin asiakkaat mieltävät yrityksen, ja onko ekologisuus heille ylipäättään tärkeää. Tutkimuksessa tehdään kysely Kaisankodin asiakkaille. Asiakkaista kyselyn vastaa- jiksi on valittu Kela:n kautta ASLAK -kuntoutukseen tulleet asiakkaat. Opinnäyte- työssä pohditaan myös kannattaisiko Kaisankodin hankkia itselleen jokin ympäris- tösertifikaatti. Opinnäytetyön lopussa annetaan tutkimuksen perusteella Kaisanko- dille parannusehdotuksia, mikäli se on tarpeellista.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys muodostuu ekologisuutta käsittelevistä alan kirjoista sekä www-sivuista. Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään ensin mitä ekologisuus matkailualalla tarkoittaa, avaamalla aiheeseen liittyviä käsitteitä. Tämän jälkeen selvitetään miten ekologisuutta voi mitata matkailualalla tutustumalla ja ver- tailemalla eri ympäristösertifikaatteja. Tämän jälkeen tarkastellaan ja verrataan eri sertifikaattien ja merkkien laatimia kriteerejä ekologiselle matkailuyritykselle.

Opinnäytetyössä kerrotaan miten aihe valittiin, esitellään Kaisankoti sekä kerrotaan Kaisankodin kuntoutuspalveluista. Työssä kerrotaan myös työn tarkoituksesta ja ta- voitteista sekä mitkä ovat työn tutkimusongelmat. Teoriaosuuden jälkeen kerrotaan miten tutkimus on toteutettu Kaisankodin kuntoutujille, esitetään hypoteesi ja esitel- lään tutkimuksen tulokset. Tämän jälkeen tulokset analysoidaan ja pohditaan tulosten perusteella tulisiko Kaisankodin muokata palvelulujaan ekologisemmiksi vai ovatko palvelut jo tarpeeksi ekologisia. Lopuksi pohditaan tulosten luotettavuutta.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMA

2.1 Tutkimuksen lähtökohdat

Otin Kaisankotiin yhteyttä, sillä yrityksen historia ja ajatus ovat mielestäni hyvin mielekkäitä. On hienoa, että historiallisessa kartanossa toimii vielä tänäkin päivänä, Kaisa Kallion perustama lepopaikka arjen uuvuttaneille ihmisille, jotka kaipaavat tervehtymistä ja sielunrauhaa.

Yhteydenottooni vaikutti myös se, että yritys sijaitsee Espoossa, josta olen kotoisin. Aihetta ehdotin itse, sillä ekologinen ajattelutapa on lähellä sydäntäni. Ekologisuus puhuttaa ihmisiä ja se on ollut pitkään trendi matkailualalla. Kaisankodin puolesta tutkimus on kiinnostava, sillä heidän on haastava saada ympäristösertifikaattia energiatehottomien rakennustensa vuoksi. Tässä tutkimuksessa en paneudu näihin rakennuksiin mutta tutkimukseni avulla he voivat eri tavoin näyttää, että ekologisuutta tuetaan yrityksessä. Riippuen tutkimuksen tuloksesta, Kaisankoti voi pohtia olisiko ympäristösertifikaatin hankkiminen ajankohtaista vai riittääkö tapojen parantaminen ympäristöystävällisemmiksi.

Valitsin kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän, sillä sitä käyttäen saan mahdollisimman monta vastausta ja luotettavamman kuvan siitä, mitä mieltä Kaisankodin asiakkaat ovat. Kysely tehdään jo olemassa oleville asiakkaille. Otanta on rajoitettu Kaisankodin asiakkaille, jotka ovat yrityksen asiakkaina Kelan kautta. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä mahdollistaa anonyymit vastaukset, joka on Kelan asettama vaatimus.

2.2 Tutkimuksen tavoite sekä tutkimusongelma

Tutkimuksen tavoitteena on siis selvittää, kuinka ekologisena Kaisankodin asiakkaat pitävät yritystä ja pitävätkö he ekologisuutta ylipäättään tärkeänä. Samalla kartoitetaan kehittymismahdollisuuksia, joiden avulla Kaisankotia voidaan muokata entistäkin mieluisemmaksi ja haluttavammaksi kohteeksi asiakkaille. Kyselylomakkeella toivon

saavani rehellisiä mielipiteitä yrityksen eri osa-alueiden tämänhetkisestä ekologisuu-
den tilanteesta sekä uusia ehdotuksia yrityksen viemisestä kohti ekologisempaa toi-
mintaa.

Opinnäytetyössäni on kaksi tutkimusongelmaa; kuinka ekologiseksi Kaisankodin
asiakkaat mieltävät yrityksen ja onko ekologisuus tärkeää Kaisankodin asiakkaille?
Työssä on myös sivuongelma; olisiko Kaisankodin tarpeellista hankkia ympäristösér-
tificaatti?

Ensimmäisenä tutkimusongelmana on mainittu, kuinka ekologiseksi Kaisankodin
asiakkaat mieltävät yrityksen. Tällä halutaan selvittää, kuinka ekologisena jo olemas-
sa olevat asiakkaat pitävät Kaisankotia tällä hetkellä. Kyselylomakkeella pyritään
selvittämään mitä mieltä asiakkaat ovat Kaisankodin eri palveluista ekologisuu-
den näkökulmasta.

Kaisankodin palvelut jakautuvat kolmeen palvelukokonaisuuteen; ravitsemus-, ma-
joitus- ja hyvinvointipalvelut. Näistä kuitenkin keskityn ainoastaan ravitsemus- ja
majoituspalveluihin. Kyselyn avulla toivon saavani selkeän käsityksen siitä miten
ekologiseksi eri palvelut mielletään asiakkaiden näkökulmasta. Kyselyn avoimessa
osassa pyydän asiakkaita kertomaan, miten he itse muuttaisivat Kaisankodin palvelu-
ja ekologisemmaksi. Tässä osiossa toivon saavani toteutettavissa olevia ehdotuksia.
Vastauksista saatavien tietojen avulla voi yritys parantaa toimintaansa ekologisem-
paan suuntaan tai todeta, että se on jo ekologinen eikä muutosta tarvitse tehdä.

Toisen tutkimusongelman tarkoituksena oli selvittää, kuinka tärkeänä Kaisankodin
asiakkaan pitävät ekologisuu-
tta. Mikäli saan tutkimusongelman selvitettyäni tietää,
etteivät asiakkaat pidä sitä ollenkaan tärkeänä, voi yritys todeta, ettei ekologisuu-
teen kannata ainakaan asiakkaiden vuoksi panostaa. Mikäli asiakkaat pitävät ekologisuu-
tta erittäin suuressa arvossa, kannattaa yrityksen puolestaan panostaa siihen.

Sivuongelmana on, olisiko Kaisankodin tarpeellista hankkia ympäristösertifikaatti.
Myöhemmin tässä tutkimuksessa esitellään merkittävimmät sertifikaatit Suomessa ja
puhutaan sertifikaattikriittisyydestä. Sen ja saamieni vastausten perusteella pohdin,
olisiko Kaisankodin syytä hankkia itselleen ympäristösertifikaatti.

3 TYÖN SISÄLTÖ JA RAJAUS

Tämän työn tarkoituksena on keskittyä ainoastaan ympäristöystävällisyyteen eli ekologisuuteen. Tässä työssä ei käsitellä vastuullisen – tai kestävän matkailun muita osalualueita. On tietenkin mahdotonta käsitellä ekologisuutta aiheena niin, että esimerkiksi taloudelliset näkökulmat jätettäisiin kokonaan pois. Sillä kun yritys säästää energiaa, hyötyy siitä yrityksen oma talous kuin myös maapallon hyvinvointi.

Kaisankoti tuottaa majoitus-, ravintola- ja kuntoutuspalveluja. Keskityn näistä palveluista ainoastaan kahteen ensimmäiseksi mainittuun. Tämän rajauksen syynä on se, että mikäli keskittyisin kaikkiin kolmeen, koen tutkimuksen laajenevan liikaa. Valitsin juuri majoitus- ja ravintolapalvelut kolmesta vaihtoehdosta siksi, että olen tutustunut aiheisiin jo opinnoissani ja koen myös, että ne sopivat parhaiten ”matkailu” – otsikon alle.

Sisältö rajautuu Kaisankodin tuotteista niihin, jotka ovat asiakkaille näkyviä. Olisi mielenkiintoista tietää, mitä mieltä asiakkaat ovat esimerkiksi eri pesuaineiden käytöstä tai logistiikasta, mutta asiakkaan on mahdoton tehdä näistä asioista havaintoja normaalilla oleskelullaan. Kun puolestaan esimerkiksi jätteiden lajittelu, lämpötilan säätely, ruoan määrä ja henkilökunnan toiminta ovat asioita, joihin asiakas törmää päivittäin käyttämällä Kaisankodin palveluja.

Kaikista Kaisankodin asiakkaista tämä tutkimus tehdään ainoastaan Kela:n - kuntoutujille. Tämä ryhmä on valittu siitä syystä, että Kela:n asiakkaat viipyvät Kaisankodissa tarpeeksi pitkään osatakseen vastata tutkimuksen kyselyyn. Kaisankodin muut asiakkaat ovat esimerkiksi juhlatilan varanneita, eikä heidän merkkipäivää ole soveliasta häiritä kyselyillä. Kela:n asiakkaat ovat myös sopiva kohderyhmä siitä syystä, että heitä tulee uusi ryhmä Kaisankotiin viikoittain, joka mahdollistaa suuren määrän vastauksia. Kela:n asiakkaista kysely tehdään tarkemmin ottaen ASLAK – kuntoutukseen tulleille. Tämä ryhmä valittiin siitä syystä, että Kela vaati, ettei kysely häiritse kuntoutusta. ASLAK – kuntoutujat olivat ainoa ryhmä jolle ei tehty muita kyselyä heidän kuntoutuksen aikana.

4 KAISANKOTI JA KELA

4.1 Kaisankoti

Kaisankoti on Espoossa sijaitseva kartanokylpylä, joka on erikoistunut ennaltaehkäisevään ja terveysriskejä vähentävään työikäisten kuntoutukseen. Kaisankodin palvelutarjonta koostuu kokonaisvaltaisista kuntoutuspalveluista sekä työhyvinvointi-, hemmottelu-, kokous-, ravintola-, juhla- ja majoituspalveluista. Kaisankodin henkilökuntaan kuuluu lääkäreitä, psykologeja, sosiaalityöntekijöitä, ravitsemusterapeutteja, terveydenhoitajia, työfysioterapeutteja sekä fysioterapeutteja. Kaisankodin toiminnan lähtökohtana on varmistaa, että hyvinvoiva ja sitoutunut moniammatillinen työtiimi tarjoaa erinomaista, asiakkaiden yksilölliset tarpeet huomioivaa asiakaspalvelua. (Kaisankodin [www-sivut](#).)

4.1.1 Kaisankodin kuntoutuspalvelut

Kaisankoti käyttää toiminnassaan aktivoivia, toiminnallisia ja ratkaisukeskeisiä kuntoutusmalleja, jotka rakentuvat pitkälti kuntoutujan oman tiedon ja kokemuksen varaan. Kaisankodin suurin asiakas on Kela, jonka kuntoutuskursseja Kaisankoti tarjoaa. Niitä ovat mm. Aslak-kuntoutus, Tyk-kuntoutus, Tules-kuntoutus, työelämässä uupuneiden kuntoutus, mielenterveyskuntoutus ja Crohn- ja Colitis Ulcerosa-potilaiden sopeutumisvalmennus. (Kaisankodin esitelehti. 2014. 6.)

Kelan kuntoutuskurssit ovat jaksotettuina Kaisankodilla siten, että niitä on vuoden sisällä pääsääntöisesti neljä. Mutta on mahdollista, että kuntoutusjakso on jaettu jopa seitsemään osaan. Suurimmalla osalla kuntoutujista jakso kestää maanantaista perjantaihin. Välillä jaksot ovat lyhyempiä, toisinaan ne taas jatkuvat lauantaihin asti. Jaksojen päivittäiset ohjelmat vaihtelevat kuntoutuksesta ja asiakkaasta riippuen, mutta sisältävät aina viisi tuntia ohjattua toimintaa. Tämä toiminta koostuu fyysisestä, psykososiaalisesta ja ammatillisesta ohjauksesta. Suurin osa ohjauksesta tapahtuu ryhmämuotoisena, jolloin sen koko on noin 10 henkilöä. Tämän lisäksi on jokaisella kuntoutujalla myös kahdesta kolmeen yksilövastaanottoa jokaisella kuntoutusjaksolla. Ohjattujen kuntoutusten ohella on kuntoutujien mahdollista ostaa lisäpalveluja,

kuten hemmotteluhoitoja, hierontaa, meikkausta, ripsien ja kulmien värjäystä jne. (Meronen sähköposti 18.3.2014.)

4.1.2 Kaisankodin historia

Presidentti Kyösti Kallion vaimo, Kaisa Kallio, perusti Kaisa Kallion kansalaislahjasäätiön vuonna 1938. Kaisa Kallion täyttäessä 60 vuotta, järjestettiin kansalaiskeräys, joka tuotti 375 000 mk. Kaisa halusi lahjallaan perustaa lepokodin naisille jotka "elämän vaikeuksista ja ruumiillisista sairauksista masentuneina tai henkisesti väsyneinä kaipaivat tervehtymistä ja sielunrauhaa". Itse Kaisankoti perustettiin ensin Kauniaisiin ja kun Backbyn kartanon rakennukset ja sitä ympäröivät maat tulivat myyntiin vuonna 1957, siirtyi säätiö uusiin tiloihin. Kaisankoti on sittemmin laajentunut monipuoliseksi kylpylä- ja hyvinvointipalveluja tuottavaksi kartanohotelliksi. Vuonna 1985 rakennettiin Kaisankodin yhteyteen uusia majoitustiloja, joiden valmistuttua myös miehet ovat saaneet käyttää Kaisankodin palveluja. Vuonna 1995 laajennettiin Kaisankodin sauna- ja hoitotiloja. (Kaisankodin www-sivut.)

4.1.3 Kartanon historia

Vuodesta 1918 lähtien herraskartanon omisti liikemies Ernst Felix von Freyman. Kartanoa ympäröi tuolloin upea puistoalue, jossa kasvatettiin jopa viinirypäleitä. Kartanon pellot ulottuivat niin pitkälle kuin kotikukkulalta näki ja karjaa varten oli peräti sadan lehmän harmaakivinavetta. Suuren tilan hoitaminen vaati paljon työntekijöitä ja henkilökuntaa, kuten oma sepän, pehtorin, vuotin ja useita sisäköitä ja muuta palvelusväkeä. (Henkilökohtainen tiedonanto Meronen 19.3.2014.)

Von Freyman avioitui kahdesti. Ensiksi Aili Gripenbergin kanssa, jonka kanssa hän sai kolme lasta. Myöhemmin hän avioitui, Itävaltalaisen kreivittären Ebba Margareta de Pers et de Varmon kanssa, jonka kanssa hän sai kaksi lasta, jotka vierailevat edelleen Kaisankodissa. Vuonna 1944 Suomen tehdessä rauhansopimuksen Neuvostoliiton kanssa, joutui Von Freyman perheineen jättämään Suomen. Rauhanehtoihin nimittäin kuului, että entiset Venäjän alamaiset tulisi luovuttaa Venäjälle. Perhe pakeni Saksaan. Aina vuoteen 1957 asti kartanoa ylläpiti uskollinen palvelusväki odottaen

isäntäperheen paluuta Saksasta. He eivät kuitenkaan koskaan palaneet ja näin ollen kartano ja sitä ympäröivät maa-alueet laitettiin myyntiin vuonna 1957, jolloin se siirtyi Kaisankodin omistukseen. (Kaisankodin www-sivut.)

4.1.4 Kaisankoti tänään

Miia Meronen kertoo että, tänä päivänä Kaisankodissa on 50 hotellihuonetta, ravintolatilaa yli 150 hengelle ja kokoustiloja yli 100 hengelle. Kaisankodin tilat sopivat hyvin kokouksia, yritysten työhyvinvointi- ja virkistyspäiviä ja perhejuhlia varten. Kaisankodista löytyy myös saunoja, uima-allas, pore-allas sekä mahdollisuus fysikaalisiin hoitoihin. Pääpainopiste on kuitenkin edelleen työssä uupuneiden ihmisten kuntoutus, Kaisa Kallion alkuperäisen tavoitteen mukaisesti. (Henkilökohtainen tiedonanto 19.3.2014.)

Meronen kertoo, että Kaisankoti on nostanut esille neljä tärkeintä arvoa jotka ovat; Kaisankodin historia antaa toiminnalle tarinan, toiminta on tavoitteellista ja oikeudenmukaista, siellä on aina aikaa asiakkaille ja henkilökunnan hyvinvointi on työn onnistumisen lähtökohta (henkilökohtainen tiedonanto 13.3.2014). Arvot näkyvät Kaisankodissa hyvin ja niistä pidetään lujasti kiinni. Esimerkiksi Kaisankodissa on valokuvanäyttely, joissa on kuvia niin Kaisa Kalliosta kuin kartanon entisistä omistajista von Freymannista. Asiakkaille on myös mahdollistettu pihapiiriin historiapolku, joka kertoo kartanon elämästä 1900-luvulla (Meronen 18.3.2014).

4.2 KELA

Kela, eli Kansaneläkelaitos, on eduskunnan valvonnassa oleva itsenäinen sosiaaliturvalaitos, jolla on oma hallinto ja talous. Kela hoitaa Suomessa asuvien perusturvaa ja maksaa mm. sairausvakuutus-, eläke-, työttömyysturva-, opinto- ja kuntoutusetuuksia. (Kelan www-sivut).

4.2.1 Kela:n kuntoutuskurssit

Kuntoutusta järjestävät Suomessa useat tahot, kuten Kela, terveydenhuolto ja työeläkelaitokset. Kelan kuntoutuskurssien tavoitteena on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen työ- ja toimintakyvyn parantaminen tai säilyttäminen. (Kontiainen 2014). Työikäisille järjestetään erilaisia kuntoutuskursseja, kuten ASLAK-kurssit eri sairausryhmille ja työkykyä ylläpitävä Tyk-toiminta. (Kelan www-sivut.)

4.2.2 ASLAK –kurssi

Tämän tutkimuksen kyselyyn vastaavat Kaisankotiin ASLAK – kuntoutukseen tulleet asiakkaat. ASLAK – kurssi on tarkoitettu ihmisille työelämässä, jotka haluavat ylläpitää ja parantaa työ- ja toimintakykyä. Kuntoutuksen tavoitteena on työ- ja toimintakyvyn säilyttäminen ja parantaminen, silloin kun työ- ja toimintakyvyn heikkenemisen riskit ovat jo todettavissa. Tavoitteena on myös kuntoutujan fyysisen kunnon, työnhallinnan, henkisen hyvinvoinnin ja työssä jaksamisen parantuminen, terveiden elämäntapojen ja itsehoitokeinojen omaksuminen sekä kuntoutujan työn ja työsuhteiden kehittämisprosessien käynnistäminen. ASLAK – kuntoutus on suunniteltu sellaisille työntekijäryhmille ja ammattialoille, joissa esiintyy työstä johtuvaa fyysistä, henkistä ja sosiaalista kuormittumista, joka johtaa helposti terveysongelmien kasautumiseen ja työkyvyn heikkenemiseen. Kuntoutujan on myös oltava halukas tekemään muutoksia. (Kela:n www-sivut.)

5 EKOLOGISUUS

Ekologisuus on siis jo pitkään ollut muodissa ja puhuttanut niin yrittäjiä kuin kuluttajia. Mitä ekologisuus oikeasti on? Ja mitä ekologisuus matkailualalla tarkoittaa?

Ekologisuuden määritteleminen on haastavaa, sillä lähes kaikki yritykset pyrkivät tänä päivänä ekologisuuteen. Selatessani eri yritysten kotisivuja huomasin kuitenkin, että harvalla on todisteita mistään konkreettisesta ekologisuudesta listattuna. Eikä ekologisuutta ole kotisivuilla sen enempää avattu. Haastavuutta lisää myös se, että käsitteitä kuten ekologinen, vastuullinen, ympäristöystävällinen, kestävä-, luomu- ja

reilu matkailu sekä ekoturismi käytetään rinnakkain ja on vaikeaa ymmärtää niiden ero. Ja mitä tarkoitetaan ilmastonmuutoksella ja hiilijalanjäljellä? Aloitan määrittelyn ekologisesta matkailusta avaamalla käsitteet, joiden ero toisiinsa nähden on häilyvä.

Suomen sivistyssanakirjan mukaan ekologinen tarkoittaa ympäristöystävällisyyttä (suomisanakirjan www-sivut 2014). Näin ollen, voimme puhua ekologisuudesta ja ympäristöystävällisyydestä synonyymeinä. Ympäristövastuullisella tarkoitetaan puolestaan pyrkimystä toimia ympäristön kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Ympäristövastuullisuus tarkoittaa siis käytännössä eri asioita eri tilanteissa eri ihmisille. Yhteisiä piirteitä ympäristövastuullisille henkilöille ovat ympäristöherkkyys (tunnetpitoinen ja empaattinen suhde ympäristöön), ympäristöystävälliset arvot ja asenteet sekä tieto ympäristöarvoista. Tärkeänä pidetään myös luottamus omiin kykyihin ja vaikutusmahdollisuuksiin sekä halu ja kyky toimia ympäristöongelmien ratkaisemiseksi. (Ympäristökasvatuksen aineopintojen projektikurssin opiskelijat.)

Ympäristövastuullisessa matkailuyrityksessä, yritys tuntee toimintansa ympäristövaikutukset, noudattaa lainsäädäntöä, tunnistaa muutostarpeet ja kehittää toimintaansa jatkuvasti. Ympäristövastuuta toteutetaan kokonaisvaltaisesti läpi yrityksen eri prosessien. Ympäristövastuullinen yritys kiinnittää huomiota muun muassa seuraaviin asioihin:

- Energian, materiaalien ja luonnonvarojen säästävään ja tehokkaaseen käyttöön
- Jätteiden määrän vähentämiseen ja kierrättämiseen
- Vesien, ilman ja maaperän suojelemiseen
- Ilmastonmuutoksen torjuntaan kasvihuonepäästöjä vähentämällä
- Ympäristöä säästävien ratkaisujen tarjoamiseen asiakkaille: muille yrityksille, julkisille toimijoille tai kuluttajille ja kansalaisille

Taloudellinen ja ekologinen tehokkuus ovat yhä useammin toisiaan tukevia tavoitteita. Kun prosesseja tai menetelmiä kehitetään tehokkaammiksi, säästetään näin niin rahaa kuin ympäristöä. (Elinkeinoelämän keskusliiton www-sivut 2014.)

Ekologinen kestävyys edellyttää Hemmin mukaan, että kukin maa ja yritys pysäyttävät luonnonvarojen hupenemisen ja kääntävät uusiutuvien luonnonvarojen määrän kasvuun. Samoin on toimittava niin, ettei luonnon monipuolisuus vaarannu. Ekologisen kestävyys näkökulma perustuu siis luonnonkeskeiseen näkökulmaan. (Hemmi. 77.)

5.1 Vastuullinen matkailu

Matkatoimisto Kilroy kiteyttää vastuullisen matkailun kahteen ajatukseen: matkusta ympäristöystävällisesti ja matkusta kohdemaan asukkaita ja heidän tapojaan kunnioittaen (Kilroyn www-sivut 2014). Eli vastuullinen matkailu on niin ekologista kuin eettistä matkailua. Kilroy opastaa matkustamaan ekologisesti siten, että keskittyy mahdollisimman pienen hiilijalanjäljen jättämiseen ja säästeliääseen luonnonvarojen kulutukseen. Näin voi tehdä esim. lentämällä vähemmän ja pysymällä samassa kohteessa pidemmän aikaan, majoittua hotelleissa, joilla on ympäristösertifikaatti ja olla vaihtamatta pyyhkeitä ja lakanoita turhaan (Kilroyn www-sivut 2014).

Tärkeintä eettisessä matkailussa on lähteä matkalle avoimin mielin ja mielellään tutustua kohdemaan kulttuuriin ennen lähtöä. ”Maassa maan tavalla” – muistisääntö toimii reissussa oivallisesti. Eettisyys on siis kulttuurien kunnioittamista, jota voi harjoittaa esim. kunnioittamalla paikallisia uskontoja ja niistä johdettuja käyttäytymissääntöjä ja suosimalla paikallisia palveluita (Kilroyn www-sivut 2014).

5.2 Kestävä matkailu

Jafar Jafarin mukaan (2000, 567.) kestävä matkailu perusmääritelmänä käytetään vuonna 1989 julkaistun Brundtlandin komission ”Yhteinen tulevaisuutemme” – raportin mukaista määritelmää kestävästä kehityksestä matkailuelinkeinoon johdettuna: ”Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken väestön tarpeet vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuutta tyydyttää tarpeensa. Kestävä kehitys sisältää kolme toiminnallista ulottuvuutta: ekologinen, taloudellinen ja sosio-kulttuurinen kestävyys. Raportissa ei suoraan mainittu matkailua, mutta sen periaatteet olivat sovellettavissa myös matkailuun.”

Reilun matkailun yhdistys ry:n entinen puheenjohtaja, Mari Mero kuitenkin muistuttaa Vastuullisen matkailijan käsikirjassa, ettei todellista kestävästä kehitystä ole voitu toteuttaa, sillä se on kulutusta, jota voitaisiin jatkaa loputtomiin ilman että resurssit vähenisivät (Kalmari & Ketola, 2009. 13).

YK:n matkailujärjestö UNWTO (World Tourism Organization) määrittelee kestävä matkailun ”matkailuksi, joka huomioi sen nykyiset sekä tulevat taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset vaikutukset, huomioiden niin matkailijoiden, matkailualan, ympäristön sekä kohdeyhteisöjen tarpeet” (Reilun matkailun www-sivut 2014).

5.3 Reilu matkailu

Reilun matkailun yhdistys pitää reilun, kestävä ja vastuullisen matkailun periaatteita pitkälti samoina. Kestävässä matkailussa on yksinkertaisimmillaan kyse siitä, että matkailun positiiviset vaikutukset maksimoidaan ja negatiiviset minimoidaan. Reilu matkailu eroaa kestävästä matkailusta siten, että siinä kiinnitetään myös huomiota matkailualalla toimivien työntekijöiden ihmisarvoihin ja kohteluun ja heidän oikeuteen saada oikeudenmukaista palkkaa työstään ja asianmukaiset työolosuhteet. Myös matkailijoita on kohdeltava reilusti. Tämä tarkoittaa, että heidän on saatava riittävä ja todellista tietoa esimerkiksi matkailuyrityksiltä koskien matkakohdetta ja ostettavia matkailupalveluja. (Reilun matkailun yhdistyksen www-sivut. 2014.)

Reilun matkailun yhdistys painottaa, ettei reilu ja kestävä matkailu ole yleisestä harhaluulosta huolimatta erillinen ”matkailutyyppe”, vaan pikemminkin joukko periaatteita, käytäntöjä ja tavoitteita, joita voi soveltaa kaikkeen matkustamiseen. (Reilun matkailun yhdistyksen www-sivut. 2014.)

5.4 Ekoturismi

Ekoturismi-käsite syntyi, kun tutkijat ja kansalaisjärjestöt alkoivat vaatia kestävä kehityksen periaatteiden tuomista myös matkailualalle. Erotuksena muusta luontoarvoihin nojaavasta matkailusta, kuten esimerkiksi pakettimatalla tehtävästä luonto-

retkeistä ekoturismi on alusta alkaen korostanut koskemattoman luonnon suojelua ja matkailijoiden aiheuttamien haittojen minimointia. (H.Kalmari & K. Ketola. 11.)

Ekoturismi pyrkii siis minimalisoimaan turismin negatiiviset seuraukset, kuten luonnonvarojen ehtymisen, epäpuhtaudet, fyysiset vaikutukset, kuten saasteet, paikallisen identiteetin katoamisen, rahavarojen ulosvirtauksen sekä hintojen nousun (P.Svensson. 2004. 8).

Hemmin (2005. 352) mukaan ekoturismin voi määritellä matkailuksi luontokohteisiin, jossa matkailutulojen ja matkailun tuominen työtilaisuuksien avulla pyritään samanaikaisesti edistämään luonnonsuojelua ja paikallista taloudellista kehitystä. Ekoturismin etuliite ”eko” voidaan näin ollen johtaa sekä taloudellisesta kehityksestä (economic development) sekä ekologiasta (ecology).

Jafarin puolestaan pitää ”ekoturismia” vain keinona markkinoida yritystään, jota osa käyttää liitteenä lähes kaikkeen turismiin liittyvän, houkutelukseen ympäristöstä piittaavia matkustajia. Toisille ”ekoturismi” kuitenkin tosiaan tarkoittaa sitä, että se suoraan edistää, ylläpitää ja parantaa puistoja ja suojelualueita, asukkaiden hyvinvointia sekä tietoisuutta ympäristöaisoista. (Jafari, 2000. 202.)

5.5 Luomumatkailu

Luomuinstituutin johtaja ja professori Pirjo Siiskonen kertoo artikkelissaan ”Mitä on luomu” (Yle:n www-sivut), että luomu on suomen kieleen vakiintunut lyhenne luonnonmukaisesta maa- ja elintarviketaloudesta ja se tarkoittaa luonnonmukaista, ympäristöystävällistä ja eettisesti korkeatasoista ruoan tuotantotapaa.

Suomen luomumatkailuhdistys ECEAT (European Centre for Ecological and Agricultural Tourism) Suomi ry edistää ympäristövastuullista matkailua. ECEAT:in verkostoon kuuluvien majoituskohteiden tulee pyrkiä seuraaviin tavoitteisiin:

- Ympäristöystävällisen maatalouden tukeminen
- Vastuullinen veden ja energian käyttö
- Mahdollisimman vähän jätteitä

- ”Vihreä” rakentamispoliittika
- Tiedotus asiakkaille ekologisesta ja kulttuurisesta kestävydestä
- Ympäristöystävällinen liikkuminen ja julkinen liikenne
- Luonnon ja elinympäristöjen vaaliminen
- Kulttuuriperinnön vaaliminen
- Paikallistalouden ja paikallisen yhteistyön tukeminen
- Pyrkimys kehittyä kaikissa yllämainituissa tavoitteissa
(ECEAT:in [www-sivut](#))

5.6 Ilmastomuutos

Tiettyt kaasut ilmakehässä toimivat kuten lasi kasvihuoneessa: ne päästävät valon maan pinnalle, muttei päästä kaikkea lämmöksi muuttunutta säteilyä karkaamaan takaisin avaruuteen. Nämä kasvihuonekaasut muodostavat kasvihuoneilmaston, joka pitää planeettamme ilmastoa suotuisana. Ihmiset tuottavat tällä hetkellä valtavia määriä kasvihuonekaasuja, jotka voimistavat luonnollista kasvihuoneilmiötä. Näitä päästöjä ovat muun muassa fossiilisten polttoaineiden eli hiilen, öljyn ja maakaasun käyttäminen energian tuotannossa ja liikenteessä. Tämän seurauksena ilmasto muuttuu. (Ilmaston [www-sivut](#). 2014.)

5.7 Lähiruoka

Lähiruoka on paikallisruokaa, joka on jalostettu ja tuotettu oman alueen raaka-aineista ja kulutetaan omalla alueella. Tässä yhteydessä omalla alueella tarkoitetaan maakuntaa tai sitä vastaavaa aluetta. Lähiruoka edistää myös alueen paikallistaloutta, työllisyyttä ja ruokakulttuuria. (Maa- ja metsätalousministeriön [www-sivut](#) 2014.)

5.8 Hiilijalanjälki

Hiilijalanjäljellä tarkoitetaan ilmastokuormaa, joka syntyy tuotteen, toiminnan tai palvelun takia. Ilmastokuormitus lisää kasvihuonekaasuja ja aiheuttaa ilmastomuutosta (Nuorten elämän [www-sivut](#). 2014). Hiilijalanjälkeä voi siis pitää eräänlaisena

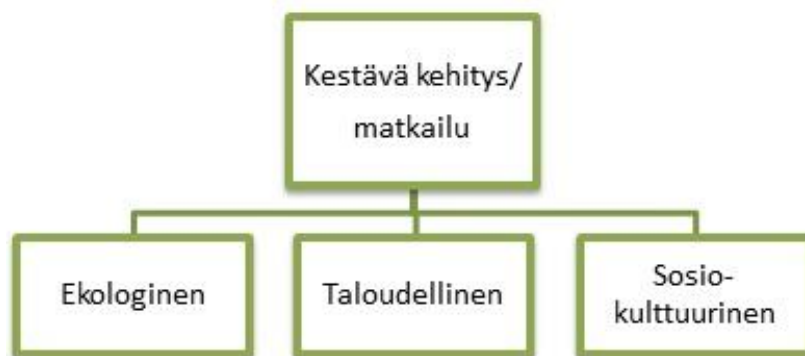
mittarina, joka mittaa kuinka paljon päästöjä tietty teko tai hankinta tuottaa. Kuluttajan hiilijalanjälki voidaan jakaa kahteen osaan: suoriin ja epäsuoriin päästöihin. Esimerkiksi autolla ajaminen synnyttää suoria päästöjä. Epäsuoria päästöjä taas syntyy esimerkiksi banaanin ostamisesta, sillä banaani on kasvatettu ja tuotu kaupan hyllylle energiaa kuluttaen. (Nuorten elämän www-sivut. 2014.)

5.9 Yhteenveto eri käsitteistä

Ekologisuus on siis yksi osa vastuullista matkailua, kestävää kehitystä, reilua matkailua, ekoturismia ja luomumatkailua. Ekologisuus on se osa eri käsitteitä joka pyrkii vähentämään maapalloamme haittaavia tekoja. Alla olevassa kuvassa on kiteytettynä ko. käsitteet ja näytetty niiden eri osa-alueet.

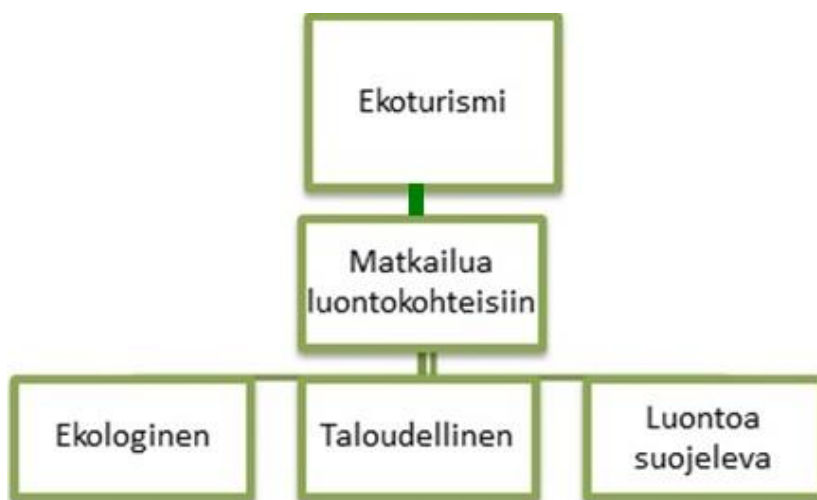
Kuva 1. Vastuullinen matkailu

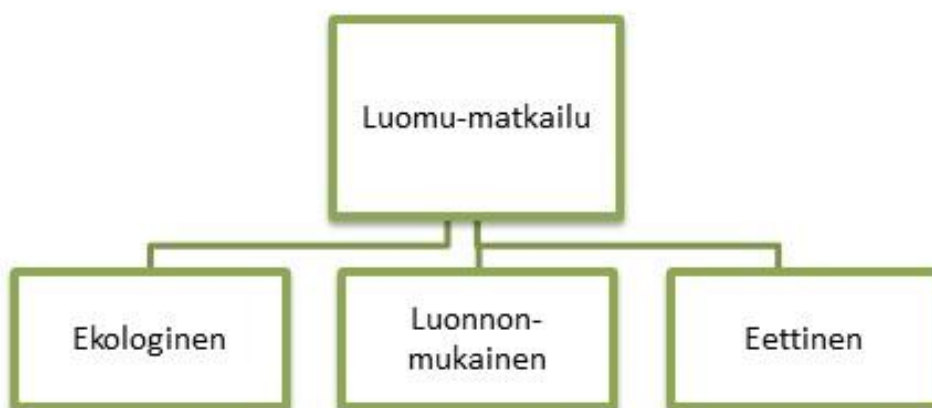
Kuva 2. Kestävä kehitys /matkailu

Kuva 3. Reilu matkailu

Kuva 4. Ekoturismi

Kuva 5. Luomu-matkailu

6 MATKAILUN VAIKUTUS YMPÄRISTÖÖN JA EKOLOGISUUS MATKAILUALAN TRENDINÄ

”Tilastokeskuksen mukaan (Tilastokeskuksen www-sivut) matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden (12 kuukautta) vapaa-ajanvieton, liikematkan tai muun tarkoituksen nimissä.” Matkailijalla puolestaan on henkilö, joka viettää vähintään yhden yön kohteessaan joko maksullisessa tai maksuttomassa majoituksessa. (Tilastokeskuksen www-sivut. 2014)

6.1 Matkailun vaikutus ympäristöön

Ihminen on aina jollain tavoin vaikuttanut luontoon ja ympäristöön. Negatiiviset vaikutukset ovat koko ajan lisääntyneet. Viimeisien vuosikymmenien aikana on kuitenkin sidottu erilaisia kansainvälisiä sopimuksia ja tehty kansainvälisten järjestöjen avulla toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada kielteisiä ympäristövaikutuksia huomattavasti vähentymään. (Hemmi, 2005. 13.)

Negatiivisia vaikutuksia tuottaa muun muassa matkailuelinkeino, yritystoiminta ja matkailijoiden oma toiminta. Ne vaikuttavat laaja-alaisesti tarkasteltuna ilmastoon, kasvillisuuteen, ekosysteemeihin, ympäristöön ja jopa elottomaan luontoon monella tavalla. Nämä vaikutukset voivat olla joko välillisiä tai välittömiä, tilapäisiä tai pysyviä, heikkoja tai voimakkaita. (Hemmi, 2005. 41.)

Ihmisen vaikutus luontoon on usein monimutkainen, sillä esimerkiksi matkailija maastossa voi synnyttää lukuisia määriä seurauksia. Hän kuluttaa maastoa joka saa aikaan eroosiota tai voi hävittää kasvillisuutta. Kasvillisuusvaikutukset näkyvät puolestaan eläinkunnan muutoksina. Nämä voivat hävittää ravintoketjun avainlajin, joka häviämisellään tuhoaa koko ekosysteemin. Kohteessa matkailu voi siis pahimmillaan aiheuttaa muun muassa maaston kulumista ja eroosiota, roskaantumista, jäteongelmia, juomaveden puutetta, vesien pilaantumista, maisemavaurioita sekä kasvillisuus- ja eläimistömuutoksia. Ympäristövastuullisen matkailun tehtävänä on tunnistaa nämä kielteiset vaikutukset ja osoittaa miten voitaisiin toimia paremmin ja miten voisi vähentää näitä tunnistettuja kielteisiä ympäristövaikutuksia. (Hemmi, 2005. 41.)

Maastossa liikkuminen ei ole suinkaan ainoa kielteinen vaikutus vaan kohteeseen ja kohteesta pois matkustaminen aiheuttaa jopa 90 % matkailijan energiankulutuksesta matkan aikana (Hemmi 2005. 41-42). Kalmari ja Ketola (2009. 19) muistuttavatkin, että matkakohteena kotimaa on kaikkein ekologisin. Kotimaan kohteista eteenkin junaraiteen varrella olevia kaupunkeja on syytä suosia, sillä junalla matkustaminen on kaikkein ekologisin tapa liikkua. Lentoliikenteen aiheuttamat kasvihuonekaasujen päästöt tapahtuvat korkealla ilmakehässä, jolloin niiden vaikutus ilmastonmuutokseen on merkittävä (Hemmi, 2005. 43).

Maapallon väkiluku kasvaa ja ihmisten elintaso paranee jatkuvasti, joka lisää luonnonvarojen kulutusta. Luonnonvarojen ja niistä erityisesti fossiilisten polttoaineiden kulutus uhkaa luonnon uusiutumis- ja kestävyys. Mitä enemmän kulutamme, sitä enemmän tuotamme jätettä ja päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään. (Suomen matkatoimistoalan liiton [www-sivut](http://www.smat.fi).) Jotta elämä voisi jatkua maapallolla, on meidän ymmärrettävä luonnonvarojen rajallisuus ja alettava käyttää niitä viisaasti. Niitä on käytettävä sellaisella tahdilla, että ne ehtivät uusiutua. Tällä hetkellä ihminen käyttää puolentoista maapallon edestä luonnonvaroja. Vuonna 2013 maailman ylikulutuspäivä saavutettiin 20. elokuuta. Tämä tarkoittaa, että jo elokuussa olimme käyttäneet niin paljon varoja, kun koko vuonna tulisi käyttää. (Sitran [www-sivut](http://www.sitra.fi). 2014.)

6.2 Ekologisuus trendinä

Ekologisuus ja ilmastoasiat puhuttavat meitä kaikkia. Jokainen on varmasti miettinyt hankintojaan ja tekojaan ympäristöystävällisyyttä mielessä pitäen. Osan käyttäytymiseen se vaikuttaa ja toiset eivät piittaa siitä lainkaan.

Myös EU-maiden päättäjät ovat ottaneet kantaa jäsenmaiden ympäristöystävällisyyteen. Jäsenmaat sopivat 24.10.2014, että niiden kasvihuonepäästöt ilmakehään täytyy olla vähintään 40 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1990. Päästöleikkauksen lisäksi, 27 % käytetystä energiasta on tuotettava uusiutuvalla energialla. EU odottaa myös lupauksia Kiinalta ja Yhdysvalloilta, jotka ovat maailman suurimmat saastuttajat. (Kähkönen 2014.)

6.3 Ekologisuus matkailualan trendinä

Matkailun edistämiskeskus MEK listaa Matkailun trendejä maailmalta. Näihin trendeihin kuuluu muun muassa ”Hyvä omatunto ja kestävä matkailu”. Vastuullisuus on MEK:in mukaan yhteiskunnallinen trendi, joka vaikuttaa merkittävästi myös lomaan kohdistuviin vaatimuksiin. Saksalaista jopa 40 prosenttia haluaisi lomansa olevan mahdollisimman ympäristöystävällinen. Trendi vaikuttaa sekä matkailutuotteiden kysyntä- että tarjontapuolella siten että sosiaalinen ja ympäristön huomioiminen ovat yhä suuremmassa roolissa. (Mekin [www-sivut](#). 2014.)

Kuoni Travel mainitsee muiden muassa vastuullisen matkailun vuoden 2013 trendiksi. Raportissa mainitaan että X- ja Y-sukupolvien tietoisuus on lisääntynyt ympäristöystävällisyydestä sekä heidän halunsa matkailla sen mukaisesti. Tämä tulee, Kuoni Travelin mukaan, näkymään myös tulevaisuudessa. (Kuoni Travel trends report 2013.)

7 YMPÄRISTÖJÄRJESTELMÄT, -SERTIFIKAATIT JA -MERKIT

Matkailualalla on satoja erilaisia vapaaehtoisia ympäristösertifikaatteja, joiden avulla yritykset pyrkivät toimimaan ympäristöystävällisemmin. Tunnetut sertifikaatit voivat olla myös markkinoinnillinen etu, sillä niiden avulla voivat myös asiakkaat tunnistaa yritykset, jotka ovat toiminnassaan ottaneet ympäristön huomioon. Matkailun ympäristömerkit eivät ainoastaan tuo esiin ympäristöllisesti kestäviä yrityksiä vaan luovat myös tavoitteita ja antavat yritykselle ohjenuoria kestävän toiminnan toteuttamiseksi.

Yritykselle myönnetään tietty sertifikaatti, kun sen toiminta täyttää kyseessä olevan merkin kriteerit. Tunnetuimmat ja luotettavimmat sertifikaatit ovat maksullisia ja vaativat paljon jatkuvaa työtä myös merkin myöntämisen jälkeen (ilmastokestavaa matkailua [www-sivut](#) 2014.).

7.1 Sertifikaattikriittisyys

Ympäristötietoisuuden ollessa trendi ja markkinoinnillinen etu, on sertifikaatteja tullut yhä enemmän. Eri sertifikaateilla voi olla hyvinkin eritasoisia kriteerejä joka tarkoittaa ettei merkin saaminen aina tarkoita ensiluokkaista ympäristötoimintaa. (Ilmastokestävää matkailua [www-sivut](#). 2014.) Asiaa käsitellään myös Vastuullisen matkailijan käsikirjassa: ”Varminta on luottaa sertifioituun, hotellin ulkopuolisen tahon, kuten esimerkiksi Joutsenmerkin, myöntämään ympäristömerkkiin” (2009. 80). Sitä, mikä sertifikaateista on paras, ei osaa kuitenkaan edes Kalmari ja Ketola arvioida, sillä alaa valvovaa maailmanlaajuista tahoa ei ole. Jokaisella ympäristömerkillä on omat kriteerinsä, valvonta vaihtelee, ulkopuolista valvojaa ei välttämättä ole ja merkkien käyttöoikeus maksaa joka tekee sen, ettei kaikilla ole välttämättä varaa hankkia sertifikaattia vaikka yritys täyttäisikin kriteerit. (Kalmari & Ketola. 2009. 80)

Hemmi (2005, 203.) pitää ympäristösertifikaatteja, etenkin pienemmille yrityksille, kalliina. Kalliit sertifikaatit ovat johtaneet uusien aluekohtaisten, maakuntakohtaisten ja yritysketjukohtaisten merkkien perustamiseen. Näiden uusien, pienten sertifikaattien uskottavuus ja merkitys jää kuitenkin vähäiseksi niiden suurten lukumäärien ja päällekkäisyyksien takia. Pienet sertifikaatit lähinnä turhauttavat ja hämäävät asiakkaita eivätkä näin ollen muuta heidän ostokäyttäytymistään.

Voi siis olla, että pienellä hyvinkin ympäristöystävällisellä, yrityksellä ei ole sertifikaattia, kun taas isommalla ympäristöstä piittaamattomalla yrityksellä taas on. On siis syytä olla tarkkana, eikä välttämättä vetää liian herkästi johtopäätöksiä ympäristösertifikaattien perusteella.

Seuraavaksi esittelen mielestäni merkittävimmät ja luotettavimmat ympäristömerkit ja sertifikaatit Suomessa, jotka ovat Joutsenmerkki ja EU-ympäristömerkki sekä ISO 14001- standardin, EMAS- ympäristöjärjestelmän sekä YSMEK- hankkeen.

7.2 Joutsenmerkki

Joutsenmerkki on Pohjoismaiden yhteinen ympäristömerkki, jonka tavoitteena on edistää kestävästä kehityksestä. Merkin avulla kuluttajia ja muita ostajia ohjataan valitsemaan ympäristön kannalta viisaasti. Merkin avulla myös kannustetaan valmistajia ja palveluntarjoajia tarjoamaan ympäristön kannalta parempia vaihtoehtoja. Joutsenmerkki kertoo tuotteen olevan ympäristön

kannalta parhaiden joukossa. Joutsenmerkittyjen tuotteiden ja palveluiden on täytettävä tiukat ympäristövaatimukset, jotka perustuvat elinkaariajattelun eli huomioivat tuotteiden raaka-aineet, valmistuksen, käytön sekä loppusijoituksen. Lisäksi vaatimuksia asetetaan laadulle, terveydelle ja turvallisuudelle. (Joutsenmerkin www-sivut 2014.) Joutsenmerkki on Suomessa merkittävä, sillä 88 % suomalaisista kuluttajista tunnistaa merkin näyttäessä (Lehuskoski, A. 2014).

Kuva 6.
Joutsenmerkin
logo

Jotta esimerkiksi hotelli tai ravintola saisi Joutsenmerkin, täytyy sen ottaa ympäristökokonaisvaltaisesti huomioon ja täyttää Joutsenmerkin laatimat tietyt raja-arvot.

Joutsenmerkitty hotelli:

- Rajoittaa käytettävän energian määrä
- Käyttää säästeliäästi vettä sekä astianpesu- ja siivouskemikaaleja
- Lajittelee jätteensä monipuolisesti ja tuottaa vähän sekajätettä
- Suosii hankinnoissaan ympäristömerkittyjä tuotteita, luomu ja reilun kaupan tuotteita
- Ei käytä aamiaispöydässä kertakäyttötuotteita
- Ei käytä otsonikerrokselle haitallisia kylmäaineita
- Kouluttaa henkilökuntaansa säännöllisesti ympäristöasioista
- Seuraa haitallisia ympäristövaikutuksia ja pyritään aktiivisesti vähentämään niitä

(Joutsenmerkin myöntämisperusteet, Versio 3.5. 2014.)

7.3 EU-ympäristömerkki

EU-ympäristömerkkijärjestelmä on osa Euroopan yhteisön kestävästä kulutuksesta ja tuotantoa koskevaa politiikkaa, jolla pyritään vähentämään kulutuksen ja tuotannon kielteisiä vaikutuksia ympäristöön, terveyteen, ilmastoon ja luonnonvaroihin. Merkki on käytössä kaikissa EU- ja ETA-maissa (Euroopan talousalue). Jokaisessa maassa on oma organisaationsa valvomassa merkin käyttöä ja huolehtimassa merkin kehitystyöstä. Suomessa merkintää hoitaa Ympäristömerkintä. Järjestelmän tarkoituksena on edistää sellaisten tuotteiden myyntiä, joiden ympäristönsuojelullinen taso on korkea. EU-ympäristömerkillä on useita tuoteryhmiä, joista majoituspalvelut ja hotellit ovat yksi. (EU-ympäristömerkin www-sivut 2014.)

Kuva 7. EU-ympäristöjärjestelmän logo

EU- ympäristömerkityssä majoitusliikkeessä:

- Suositaan uusiutuvien energialähteiden käyttöä
- Vähennetään energian- ja vedenkulutusta monin eri toimin
- Suositaan ympäristömerkittyjä tuotteita, mm. puhdistusaineita, saippuoita ja tekstiilejä
- Suositaan luomuruokaa
- Minimoidaan jätteiden määrä
- Kiinnitetään huomiota kuljetuksiin ja siivoukseen
- Edistetään ympäristöviestintää ja – kasvatusta (asiakkaat saavat vinkkejä kuinka käyttäytyä ympäristöystävällisesti).

(EU-ympäristömerkin www-sivut. 2014.)

7.4 ISO

ISO (International Organization for Standardization) on maailman suurin kansainvälinen standardisoimisjärjestö. ISO ei ole minkään hallituksen alainen. ISO:lla on jäseniä 164 maasta. Suomea järjestössä edustaa Suomen Standardisoimisliitto (SFS).

ISO -järjestelmät ovat yleisimmin tunnettuja laatuja järjestelmiä, joista ISO 9001 sekä ISO 14001 ovat yleisimpiä johtamisjärjestelmiä. (ISO:n standardit 2014.)

ISO 14000 – standardi sarja on näkyvin osa ISO:n ympäristötyötä. Standardit heijastavat kansainvälistä yhteisymmärrystä hyvistä ympäristöjohtamisen käytännöistä. Standardit ovat sovellettavissa kaikenlaisiin ja kokoisiin organisaatioihin niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla. ISO 14000 – sarjan standardit edistävät kestävä kehitystä ja tarjoavat työkaluja ja tekniikoita ympäristösuojelun tason parantamiseen. (Esite ISO 1400 – sarjan standardeista, 2014. 3.)

ISO 14001 on maailman tunnetuin ympäristöjärjestelmämalli, joka auttaa organisaatioita sekä hallitsemaan yhä paremmin toimintansa vaikutuksia ympäristöön että osoittamaan hyvää ympäristöasioiden hallintaa (Hemmi, 2005. 123). ISO 14001 perustuu kahteen käsitteeseen: jatkuvaan parannukseen ja viranomaissäädösten noudattamiseen. Standardi vaatii organisaatiota selvittämään kaikki ympäristövaikutuksensa ja niihin liittyvät näkökohdat. Sitä voidaan soveltaa sekä teollisuus- että palvelualoilla. (DNVGL:n www-sivut. 2014.)

ISO 14001 ympäristöjärjestelmä:

- Yhdistää ympäristöasiat entistä paremmin osaksi johtamista ja toiminnan suunnittelua
- Lisää kustannustehokkuutta tehostamalla esim. raaka-aineiden ja energian käyttöä sekä vähentämällä jätettä
- Edistää henkilöstön ympäristötietoisuutta ja osallistumista
- Varmistaa ympäristölainsäädännön vaatimusten noudattamista ja auttaa muutosten ennakoinnissa
- Edistää ympäristövaikutusten huomioon ottamista tuote- ja palveluketjujen eri vaiheissa
- Parantaa ympäristöriskien hallintaa ja turvaa toiminnan jatkuvuutta
- Osoittaa sidosryhmille vastuullisuutta ympäristöasioiden hoidossa
- Tukee organisaation ympäristöviestintää, yrityskuvan rakentamista sekä markkinoille pääsyä. (DNVGL:n www-sivut. 2014.)

7.5 EMAS

”EMAS (The eco-management and Audit Scheme) on kaikille yrityksille ja organisaatioille tarkoitettu vapaaehtoinen ympäristöjärjestelmä. Ympäristöjärjestelmä on organisaation ympäristöjohtamisen väline, jonka avulla organisaatio voi tunnistaa toimintansa, tuotteidensa ja palvelujensa välilliset ja välittömät ympäristövaikutukset ja toimii suunnitelmallisesti erilaisten päästöjen ja jätteiden sekä energian ja luonnonvarojen kulutuksen vähentämiseksi.” (Ympäristön www-sivut 2014.)

Kuva 8. EMAS logo

EMAS on käytännössä jatke ISO 14001- standardin mukaisesta ympäristöjärjestelmästä. EMAS-järjestelmän vaatimukset ympäristöjärjestelmälle ovat ISO 14001:n mukaiset. EMAS eroaa ISO 14001:stä siten, että ulkopuolinen tarkastaja todentaa vuosittain ympäristöselonteon toteutumisen ja jatkuvat parannushankkeet sekä saavutetut tulokset. (Ympäristön www-sivut 2014.)

7.6 YSMEK

Matkailun edistämiskeskus käynnisti vuonna 1993 ympäristöä säästävän matkailun edistämis- ja kehittämishankkeen (YSMEK) matkailuyritysten ympäristöasioiden hoidon kehittämiseksi. Hanketta on jatkettu soveltamalla ISO 14001 – standardin ja EU:n EMAS- asetuksen mukaisia ympäristöjärjestelmiä majoitus- ja ravitsemusyrityksissä (YSMEK2). Ympäristöjärjestelmän tavoitteena on nopeasti ja tehokkaasti vähentää majoitus- ja ravitsemusyritysten ympäristöön kohdistuvia haittoja ja pienentää yritystoiminnan kustannuksia. (YSMEK 2: Majoitus- ja ravitsemisalan ympäristöjärjestelmä [1997].)

Hankkeessa painotettiin, että majoitus- ja ravitsemisyrietykset ovat merkittäviä veden ja energian kuluttajia sekä jätteen tuottajia. Näihin asioihin voidaan vaikuttaa ottamalla seuraavat asiat huomioon:

- Veden käyttö ja jätevesihuolto
- Energian käyttö

- Ympäristönäkökohdat hankinnoissa
- Jätehuolto
- Ympäristöasiat maankäytössä

Mikäli näihin asioihin on kiinnitetty huomioita, voi yritys käyttää markkinoinnissa hyödykseen hyvin hoidettuja ympäristöasioita. (YSMEK 2: Majoitus- ja ravitsemisalan ympäristöjärjestelmä [1997].)

Vaikka YSMEK – hanke onkin yli 20 – vuotta vanha, on sen näkökulmat samanlaiset kuin tämän päivän sertifikaatit, kuten yllä mainitut Joutsenmerkki ja EU-ympäristömerkki. Samat asiat ovat siis olleet jo pitkään ongelmallisia, mutta ympäristöystävällisyyden noustessa trendiksi on ne nostettu ns. tapetille.

8 EKOLOGINEN MATKAILUYRITYS

Ekologisen matkailuyrityksen yritystoiminta ottaa huomioon toimintansa vaikutukset ympäristöön. Tuotteen ja toiminnan turvallisuuteen ja sen ympäristövaikutuksiin on kiinnitettävä huomioita koko sen elinaikana: tuotannosta käyttöön ja aina hävitykseen asti. (Hemmi, 2005. 115.) Mitä tämä tarkoittaa käytännössä? Mikä on ekologisen matkailuyritys?

Kun aihetta tarkastellaan Joutsenmerkin kriteerien, EU- ympäristömerkin kriteerien sekä ISO 14001 – standardiin ja EMAS – asetuksiin pohjautuvan YSMEK – hankkeen näkökulmasta, voi huomata, että samat teemat, koskien yritystä, toistuvat niissä kaikissa. Nämä teemat ovat energia, jätteet, vesi, tuotehankinnat ja ympäristöviestintä. Alla olevassa kuvassa on tiivistettynä yllämainitut kriteerit teemoittain.

	JOUTSEN- MERKKI	EU- ympäristömerkki	YSMEK
Energia	- Rajoittaa käytettävän energian määrä	- Vähentää energiankulutusta monin eri toimin - Suosii uusiutuvien energialähteiden käyttöä	- Ottaa huomioon energian käyttö
Jätteet	- Lajittelee jätteen- sä monipuolisesti ja tuottaa vähän sekajätettä	- Minimoi jätteiden määrä	- Ottaa jätehuollon huomioon
Vesi	- Käyttää säästeli- äästi vettä		- Ottaa huomioon veden käytön ja jä- tevesihuollon
Tuote- hankinnat	- Suosii hankinnois- saan ympäristö- merkittyjä tuotteita, luomua ja reilun kaupan tuotteita - Ei käytä aamiais- pöydässä kerta- käyttö-tuotteita - Ei käytä ot- sonikerrokselle hai- tallisia kylmäainei- ta	- Suosii ympäristö- merkittyjä tuotteita, mm. puhdistusainei- ta, saippuoita ja teks- tiilejä - Suosii luomuruokaa	- Ottaa huomioon ympäristönäkökoh- dat hankinnoissa
Ympäristöviestintä	- Kouluttaa henki- lökuntaansa sään- nöllisesti ympäris- töasioista	- Edistää ympäristö- viestintää ja – kasva- tusta (asiakkaat saa- vat vinkkejä kuinka käyttäytyä ympäristö- ystävällisesti)	

Kuva 9. Joutsenmerkin, EU – ympäristömerkin ja YSMEK:in kriteerit tiivistettynä

Myös Elinkeinoelämän keskusliiton näkemykset perustuvat samoihin teemoihin. Tuotehankinnat ja siivoukseen liittyvät asiat eivät ole erillisesti mainittuna, mutta kasvihuonepäästöjä voi tuotehankinnoillaan vähentää. Ympäristövastuullinen yritys kiinnittää huomiota muun muassa seuraaviin asioihin:

- Energian, materiaalien ja luonnonvarojen säästävään ja tehokkaaseen käyttöön
- Jätteiden määrän vähentämiseen ja kierrättämiseen
- Vesien, ilman ja maaperän suojelemiseen
- Ilmastonmuutoksen torjuntaan kasvihuonepäästöjä vähentämällä

(Elinkeinoelämän www-sivut. 2014.)

Hemmi puolestaan pitää yrityksen toimintaa ympäristölaadukkaana, mikäli se toimii ekotehokkaasti ja sen ympäristövaikutukset on minimoitu. Yrityksen tulee ainoastaan toteuttaa parhaita käytäntöjä ja säästää vettä ja energiaa sekä hoitaa ympäristölogistiikka siten, että loppusijoitukseen päätyy mahdollisimman vähän materiaalia. Yrityksen tulisi myös suorittaa omavalvontaa ja sillä tulisi olla ympäristöjärjestelmä. (Hemmi, 2005. 118.)

”Ekotehokkuus tarkoittaa yrityksen ympäristökuormituksen ja vaikutuksen suhdetta yrityksen käyttämien raaka-aineiden ja niistä valmistamien tuotteiden ympäristökuormitukseen. Ekotehokkuuden periaate on siis se, että vähemmästä raaka-aineista ja energiasta tuotetaan enemmän tuotteita, palveluja ja hyvinvointia”. (Hemmi, 2005. 118.)

9 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS KAISANKODILLE

Opinnäytetyölle tyypillisiä tutkimusmenetelmiä on kahdenlaisia; määrällinen (kvantitatiivinen) ja laadullinen (kvalitatiivinen) tutkimusmenetelmä. Valitessa tutkimusmenetelmää täytyy pohtia millaista tietoa tutkimuksella tavoitetaan. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä saavuttaa numeraalista tietoa. Kvalitatiivinen menetelmä saavuttaa tietoa, joka auttaa jonkin asian tai ilmiön ymmärtämisessä. (Vilkkä, H. 2005. 49.)

Valitsin tutkimusmenetelmäksi kvantitatiivisin tutkimusmenetelmän. Tämän menetelmän valitsin siksi, että halusin mahdollisimman monta vastausta, jotta saisin luotettavan tuloksen Kaisankodin asiakkailta. Menetelmän valitsemiseen vaikutti myös se, että tämän tutkimuksen kyselyyn vastaavat Kaisankodin asiakkaista Kela:n kuntoutujat. Kela asetti kyselyn reunaehdoiksi sen, että yhteydenotossa kuntoutujiin tulee noudattaa tietosuojaan liittyviä lakeja ja säädöksiä. Yhteydenottajan tulee olla kuntoutuspalveluntuottaja, eikä tutkija voi olla suoraan yhteydessä kuntoutujiin. (Sukula sähköposti 20.10.2014.) Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän käytetyin aineiston keräämisen tapa on kyselylomake. Kyselylomakkeen etu on se, että vastaaja jää aina tuntemattomaksi, kuten Kela edellä mainitusti vaativin. (Vilkka, H. 2005. 73–74.)

9.1 Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä

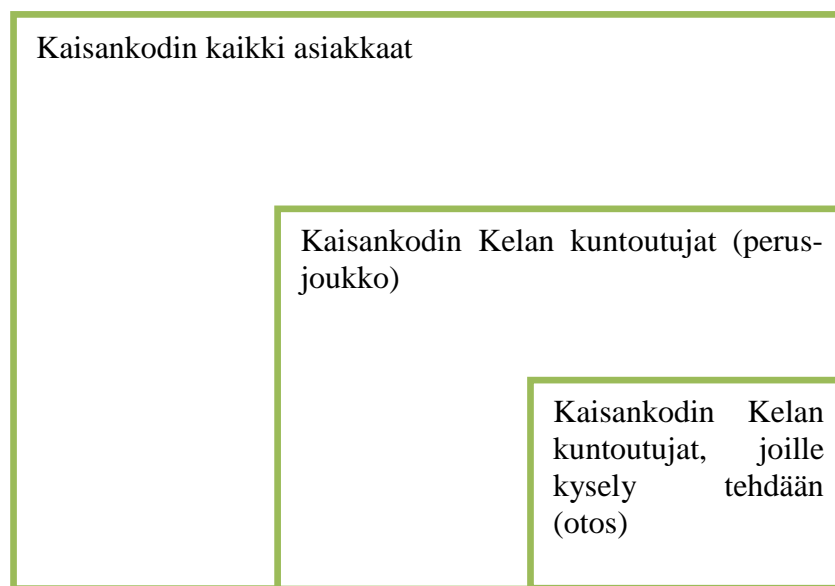
Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä edellyttää, että ne muuttujat tunnetaan, jotka vaikuttavat tutkittavaan ilmiöön (Kananen, J. 2011, 12). Tässä tutkimuksessa muuttujat ovat Kaisankodin asiakkaat, heidän mielipiteensä Kaisankodin tämän hetkisestä tilanteesta ekologisesta näkökulmasta sekä heidän mielipiteensä ekologisuuden tärkeydestä ylipäättään. Näistä muuttujista Kaisankodin asiakkaat ovat helposti määriteltävinä, mutta muiden muuttujien määrittelemiseen tarvitaan ilmiöitä selittäviä malleja ja teorioita. Tässä tutkimuksessa selvitetään mitä ekologisuus on käyttämällä alan kirjallisuutta sekä www-sivuja. Ekologinen matkailuyritys määritellään eri asiantuntijoiden laatimilla kriteereillä ympäristöystävälliselle matkailuyritykselle. Kun tiedetään, mistä muuttujista ilmiö koostuu, voidaan laatia mittari, joka on tässä tapauksessa kysely (Kananen, J. 2011. 13, 15).

Kun kyselylomake on tehty, otetaan pieni joukko ilmiöön kuuluvia havaintoyksiköitä, tässä tapauksessa siis Kaisankodin kuntoutujia, ja kerätään heiltä tutkimustietoa kyselylomakkeella. Tämä pieni joukko (otos) edustaa tutkimuksessa koko joukkoa (perusjoukko). (Kananen, 2011, 17.)

Alla olevassa kuvassa suurin neliö on Kaisankodin kaikki asiakkaat. Tähän kuuluvat siis niin Kelan kuntoutujat kuin muutkin asiakkaat, kuten viikonlopuksi juhlatilan

varanneet, hemmotteluhoitoon tulleet tai ainoastaan majoituspalveluita käyttävä asiakas. Seuraava, keskikokoinen neliö, edustaa Kaisankodin Kelan kuntoutujia. Tämä on siis se ryhmä, jolle tämä tutkimus tehdään. Tämä neliö edustaa kaikkia niitä, joiden mielipiteen haluan tietää. Tätä joukkoa kutsutaan siis perusjoukoksi. Pienin neliö edustaa puolestaan perusjoukosta niitä joille teen kyselyn. Tätä joukkoa kutsutaan otokseksi. Tämän otoksen mielipiteet edustavat koko perusjoukkoa.

Kuva 10. Perusjoukon ja otoksen selitys

Otannon valitseminen tulee olla satunnaista. Jokainen perusjoukkoon kuuluvalla tulee olla sama todennäköisyys tulla valituksi kyselyn vastaajaksi (Vehkalahti, 2014, 43). Kaisankodin otos määräytyi siten, että minkä ryhmän kuntoutus kärsii vähiten kyselystä. Näin ollen kaikilla asiakkailla on samat mahdollisuudet tulla valituksi eikä vastaajia ole valittu toivottujen vastausten perusteella.

9.2 Tutkimusaineisto

Määrällistä tutkimusmenetelmää käyttäessä voi tutkimusaineistoa kerätä joko kyselylomakkeella, systemaattisella havainnoinnilla, valmiiden rekisterien tai tilastojen käytön avulla. Kyselylomake on näistä tavallisin ja myös tämän tutkimuksen tapaan saada tutkimusaineistoa. (Vilka. 2005, 73.)

Kyselylomaketutkimuksessa vastaaja lukee itse kirjallisesti esitetyt kysymykset ja vastaa niihin myös kirjallisesti. Tämän tapainen tutkimusaineiston kerääminen soveltuu suurelle ja hajallaan olevalle joukolle sekä tutkimukseen, jossa käsitellään arkaluontoisia kysymyksiä. (Vilka. 2005, 74.) Ekologisuustutkimuksessa Kaisankodilla on tavoitteena saada 150 vastausta, joka on suuri joukko ihmisiä. Vaikka kysymykset eivät ehkä olekaan arkaluontoisia, vaatii Kela, ettei vastaajaa ja vastauksia voida yhdistää. Kyselylomake on paras vaihtoehto tälle tutkimukselle näistä syistä.

Kyselylomakkeen etuna on tässä tapauksessa siis se, että vastaajat jäävät anonyymeiksi ja että vastauksia saadaan suurelta osalta Kaisankodin kuntoutujista. Vilka (2005, 74) pitää kyselylomakkeen tyypillisempinä haittoina alhaista vastausprosenttia sekä vastausten palautuksen viivästymistä. Välttyäkseni pieneltä vastausprosentilta, olemme yhdessä Kaisankodin kanssa sopineet, että vastaajien kesken arvotaan viikonloppu kahdelle Kaisankodissa. Vastausten viivästyminenäkään ei tuota tässä tutkimuksessa ongelmaa, sillä asiakkaat vastaavat kyselyyn Kaisankodissa paikan päällä ja heitä pyydetään jättämään lomakkeet heti täytettyään henkilökunnalle.

10 TUTKIMUSTULOKSET JA TULOSTEN ANALYSOINTI

Kaisankodin kuntoutujille tehtiin kysely 20.10.–14.11.2014 välisenä aikana. Kuntoutujille tehdään kuntoutusjaksojen aikana paljon kyselyitä. Tämän takia Kaisankodin henkilökunta valitsi kaikista kuntoutujista sen ryhmän, jolla ei sinä jaksena ollut muita kyselyitä. Tämä ryhmä oli ASLAK -kuntoutujat.

Kuntoutujat vastasivat kyselyyn paikan päällä kuntoutusjohtaja Mikko Flanderin avustuksella. Kaikki, joille kyselymoniste jaettiin, vastasivat kyselyyn. Alun perin olin toivonut saavani 150 vastausta siten, että kuntoutujia olisi Kaisankodissa noin 50 per viikko. Kuntoutujista valittiin kuitenkin vain pieni osa ja näin ollen vastaajien määrä oli yhteensä 77.

10.1 Kysely

Kuten teoriaosuudessa tuli selville, on ympäristövastuullisen matkailun tehtävänä tunnistaa matkailun kielteiset vaikutukset, osoittaa, miten voitaisiin toimia paremmin ja vähentää tunnistettuja kielteisiä ympäristövaikutuksia (Hemmi, 2005. 41). Näitä tunnistettuja kielteisiä vaikutuksia ovat matkailualalla energian- ja vedenkulutus, jätteet, ympäristölle haitalliset tuotehankinnat sekä heikko ympäristöviestintä. Lähdin mittaamaan Kaisankodin ekologisuutta keskittyen näihin viiteen teemaan.

Itse kysely koostuu viidestä eri osasta. Ensimmäisen osan tarkoitus on selvittää vastaajien taustatiedot. Taustatietoja kysytään, jotta tulosten analysoiminen sujuisi paremmin ja erilaisten taustojen omaavien henkilöiden mielipiteitä voi verrata toisiinsa. Esimerkiksi sukupolvien tai eri sukupuolten mielipiteitä voi olla mielenkiintoista verrata toisiinsa.

Taustatietojen jälkeen selvitetään, mitä mieltä Kaisankodin kuntoutujat ovat ravintolapalveluista ja majoituspalveluista. Neljäntenä otsikkona on ”muuta”, jonka alle jää kysymyksiä henkilökunnasta ja jätteiden lajittelusta. Näiden osioiden tarkoituksena on saada vastaus tutkimusongelmaan kuinka ekologiseksi Kaisankodin asiakkaat mieltävät yrityksen.

Viimeisessä osiossa pyritään saada selvyyttä toiseen tutkimusongelmaan, pitävätkö Kaisankodin asiakkaat ekologisuutta ylipäättään tärkeänä. Tässä osiossa mitataan kuntoutujien henkilökohtaisia mielipiteitä ja asenteita ekologisuutta kohtaan. Näiden kahden tutkimusongelman yhteisvoimin pohdin vielä ratkaisua sivuongelmaan, kannattaisiko Kaisankodin hankkia ympäristösertifikaatti.

Seuraavaksi esitän hypoteesini, jonka jälkeen käyn läpi vastaukset ensin osio osiolta. Merkittävimmät tai kiinnostavimmat vastaukset ovat kaaviona ja muut ovat avattuina tekstillä. Tämän jälkeen teen vastauksista yhteenvedon. Kyselylomake (LIITE 1) ja kaikki vastaukset kaavioina (LIITE 2) löytyvät työn lopusta.

10.2 Hypoteesi

Ennen kun aloin analysoimaan kyselyn vastauksia, tein omia olettamuksia siitä, miten uskon kuntoutujien vastaavan kyselyyn. Näitä olettamuksia voi kutsua Hirsijärven ym. (2004. 149) mukaan myös hypoteesiksi. Heidän mukaansa hypoteesi on asetettujen ongelmien ratkaisun tai selitysten ennakkointia. Hypoteesin tulee olla perusteltu esimerkiksi teorian, teoreettisten mallien tai aiempien tutkimusten perusteella. (Hirsijärvi ym. 2004. 149.)

Tein oman hypoteesini tutustuttuani Kaisankotiin ja sen palveluihin sekä saatuani teoriaosuuden valmiiksi. Näin ollen tunsin teorian, jonka perusteella kysymykset ovat tehty sekä yrityksen ja sen asiakkaat, jolle kysely on tehty. Hypoteesini perustuu ainoastaan omiin käsityksiini ja tuntemuksiini käsiteltävästä aihealueesta.

Kyselyosuudessa koskien ravintolapalveluita uskon, että kuntoutujilla on haastavaa tietää raaka-aineiden taustoja. Taustoja ilmoitetaan harvoin asiakkaille, joten asiakkaan on kysymättä mahdoton tietää mistä raaka-aineet ovat tulleet. Luomu ruokiin pätee sama olettamus. Ainoastaan asiakkaat, jotka ovat perehtyneet asiaan tai jota asia oikeasti kiinnostaa, ovat saattaneet kiinnittää huomiota asiaan.

Osiosta, koskien majoituspalveluita, uskon saavani eniten parannusehdotuksia. Kyselyn kysymykset koskevat kaikki asiakkaan omaa majoitushuonetta, jota asiakas pitää kotinaan kuntoutuksen ajan. Uskon, että kuntoutujalla on eniten aikaa keskittyä yksityiskohtiin ollessaan rauhassa huoneessaan. Mitä itse vastauksiin tulee, uskon, että hotellihuoneet saavat hyvät arvosanat. Hyvillä tarkoitan sitä, että asiakkaat kokevat huoneen ekologiseksi.

”Muuta” – osiossa kysytään henkilökunnan toiminnasta ekologisesta näkökulmasta. Uskon, että Kaisankodin henkilökunta toimii asiakkaiden mielestä ekologisesti, koska itselleni on jäänyt niin hyvä ja ystävällinen kuva henkilökunnasta. Toisaalta ystävällinen ei tarkoita samaa kuin ympäristöystävällinen. Samassa osiossa selvitetään myös jätteiden lajiteluun liittyviä asioita. Jätteiden lajittelusta uskon Kaisankodin saavan vähän palautetta. Käydessäni yrityksessä en huomannut missään olevan jätteiden lajittelupistettä.

Yleisesti uskon, että naiset pitävät ympäristöystävällisyyttä miehiä tärkeämpänä. Koska, että naiset tarttuvat trendeihin herkemmin kuin miehet. Toisaalta uskon, että naiset vastaavat todennäköisemmin enemmän tunnepohjaisesti kyselyyn kuin miehet. Tästä syystä naisten vastaukset voivat olla myös ekologisuudelle myönteisempiä.

Uskon myös, että nuoret ihmiset arvostavat ekologisuutta vanhempia ihmisiä enemmän. Nuoret hyväksyvät muutoksen vanhempia ihmisiä helpommin ja ekologinen ajattelutapa on ollut suuremman osan heidän elämästään ns. tapetilla. Nuoret hurahtavat myös herkemmin seuraamaan trendejä.

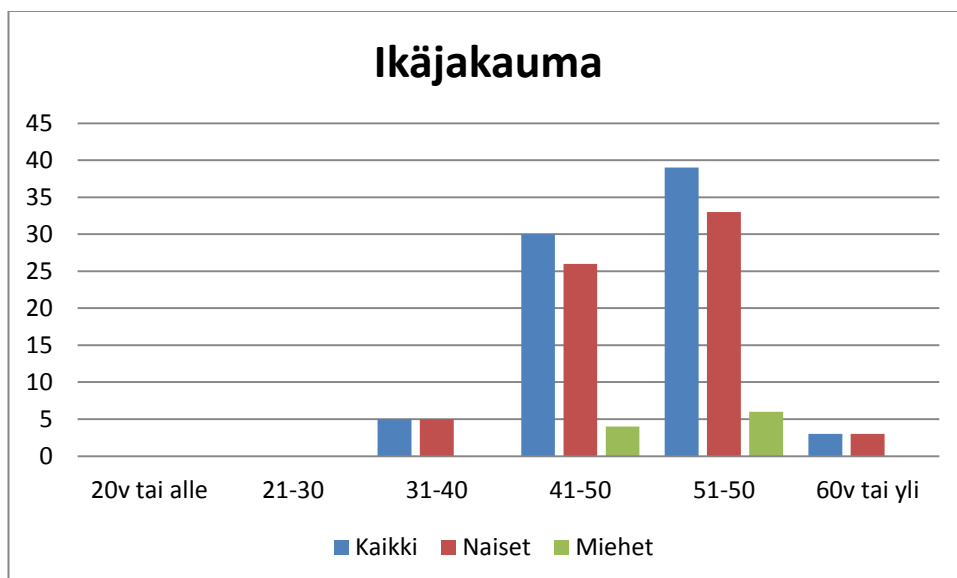
Viimeiseksi asetan oletuksen, että korkeakoulutetut (AMK ja yliopisto) pitävät ekologisuutta muita tärkeämpänä. Uskon näin, sillä korkeakoulutetut saavat todennäköisesti parempaa palkkaa ja voivat näin ollen helpommin miettiä hankintojaan esimerkiksi ekologisuuden kannalta eikä ainoastaan hinnan kannalta.

10.3 Vastaajien taustatiedot

Vastaajista valtaosa oli naisia. 77 vastaajasta 67 (87 %) oli naisia ja ainoastaan kymmenen (13 %), miehiä. Koska kaikki, joille kysely tehtiin vastasi kyselyyn, voidaan olettaa, että ASLAK – kuntoutukseen osallistuu selvästi enemmän naisia kuin miehiä. Vastaajista lähes kaikki olivat 41–60 vuotiaita. Reilu puolet oli 51–60 vuotiaita ja 39 % 41–50 vuotiaita. Alle 30 vuotiaita ei ollut ollenkaan. Ainoastaan 6,5 % vastaajista oli 31–40 vuotta ja 3,9 % yli 60 vuotta.

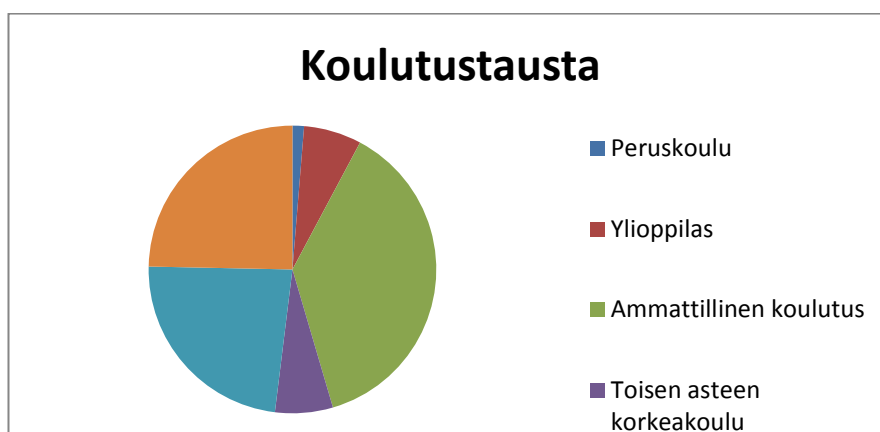
Kaavio 1. Vastaajien sukupuolijakauma

Kaavio 2. Vastaajien ikäjakauma

Vastaajista suurin osa oli Eteläsuomesta (89,6 %). Pääkaupunkiseudulta asui reilu puolet vastaajista ja reilu kolmannes asui muualla Eteläsuomessa. Niin Itä- kuin Län-sisuomessa asui ainoastaan 4 % vastaajista loput 2,6 % vastaajista asui Oulun läänis-sä.

Koulutustausta jakautui siten, että reilu kolmannes oli saanut ammatillisen koulutuk-sen, 24,7 % yliopistoasteen koulutuksen, 23,4 % ammattikorkeakoulu koulutuksen ja 6,5 % toisen asteen korkeakoulututkinto. Niin ikään 6,5 % oli käynyt ainoastaan lu-kion ja 1,3 % vastaajista oli käynyt vain peruskoulun.

Kaavio 3. Vastaajien koulutustausta

10.4 Ravintolapalvelut

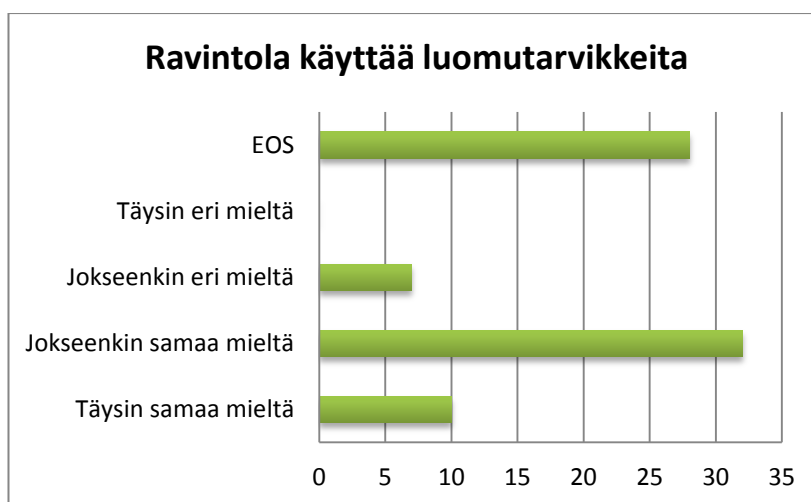
Kaisankodin ravintola tarjoaa kuntoutujille päivittäin buffet-aamiaisen, kotiruokailunaan sekä hieman kevyemmän ilta-aterian. (Kaisankodin www-sivut. 2014) Tahdoin kyselyn avulla selvittää käyttäkö ravintola kuntoutujien mielestä kertakäyttötuotteita tai pienpakkauksia, onko ravintolassa aina tarjolla myös kasvisvaihtoehto, voiko asiakas itse päättää annoskokonsa, käytetäänkö ravintolassa luomutuotteita sekä selvittää raaka-aineiden taustoja. Lopuksi pyysin vielä avoimet kommentit koskien ravintolapalveluita.

Kysymys siitä, käyttäkö ravintola kertakäyttötuotteita jakoi mielipiteitä. Suurin osa, eli noin reilu kolmas osa, oli täysin eri mieltä, kun väittämä oli käytetäänkö ravintolassa kertakäyttötuotteita ja/tai pienpakkauksia. Toiseksi suurin osa (28,5 %) oli jokseenkin eri mieltä, 19,4 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 9 % täysin samaa mieltä. Vajaa 4 % ei osannut sanoa mielipidettään. Avoimessa osiossa yksi vastaajista oli kommentoinut ”joitakin kertakäyttöastioita oli esillä”.

Seuraavaksi kysyin, onko ravintolassa aina tarjolla kasvisvaihtoehto. Tästä asiasta olivat vastaajat melko samaa mieltä. 69 % olivat sitä mieltä, että tarjolla on aina kasvisvaihtoehto. 23 % olivat jokseenkin samaa mieltä, ja ainoastaan yksi vastaajista jokseenkin eri mieltä ja kaksi täysin eri mieltä. Kolme vastaajista ei osannut sanoa. Koska yhteensä 92 % vastaajista oli joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että kasvisruokaa on aina tarjolla, voin olettaa, että sitä on ainakin lähes aina. Ainoastaan kolme vastaajista, oli eri mieltä enemmistön kanssa. Nämä kolme ovat voineet mennä syömään esimerkiksi juuri ennen sulkemista, jolloin kasvisruoka on jo saatettu korjata pois tai he ovat aina valinneet lihavaihtoehdon eikä ole huomanneet kasvisvaihtoehtoa. On kuitenkin hyvä huomata, että suurin osa asiakkaista on huomioinut kasvisruoan olemassaolon.

Neljäs kysymys käsitteli annoskokoja. 97,4 % vastaajista oli sitä mieltä, että he voivat itse päättää annoskokonsa niin, ettei ruokaa menee roskeen. Ainoastaan yksi vastaaja oli vain jokseenkin samaa mieltä ja yksi täysin eri mieltä.

Kysymykset kolme, viisi ja kuusi käsittelivät kaikki ruuan tuotantoa. Kolmannessa kysymyksessä kysyttiin, jos ravintola käyttää luomutarvikkeita. 13 % olivat täysin samaa mieltä ja 41,5 % olivat jokseenkin samaa mieltä, siitä, että Kaisankodin ravintolassa käytetään luomutarvikkeita. 36 % ei osannut sanoa. 9 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä. Kukaan ei ollut täysin eri mieltä asiasta. Luomuaiheeseen oli tullut myös seuraavanlainen kommentti: ”Joskus oli mainittuna aamiaisella luomupuuro, mutta muuten ei. Maitotuotteissa ei ollut luomua saatavilla, joita itse aina käytän”.

Kaavio 4. Kyselyyn vastanneiden mielipiteet siitä, käyttäkö Kaisankodin ravintola luomutarvikkeita.

Kysymys viisi, jossa kysyttiin ovatko ravintolan raaka-aineet lähellä tuotettuja, tuotti vaikeuksia vastaajien keskuudessa, sillä peräti 74 % vastaajista ei osannut sanoa. 5 % vastaajista oli sitä mieltä, että raaka-aineet ovat lähellä tuotettuja, 13 % oli asiasta jokseenkin samaa mieltä, 6,4 % jokseenkin eri mieltä. Yksi vastaajista oli täysin eri mieltä asiasta.

Viimeisessä ravintolapalveluihin liittyvässä kysymyksessä tiedustelin, onko asiakkaan mahdollista saada tietää missä raaka-aineet ovat tuotettuja. Tähänkään kysymykseen suurin osa (35 %) vastaajista ei osannut vastata. Loput vastauksista jakautui niin, että 21 % oli täysin samaa mieltä, 23 % jokseenkin samaa mieltä, 16 % jokseenkin eri mieltä ja 5 % täysin eri mieltä.

Kaikki kolme kysymystä koskien raaka-aineiden alkuperää, saivat paljon ”En osaa sanoa” vastauksia. Tämä viittaa siihen, etteivät vastaajat tiedä ruuan alkuperää.

10.5 Majoituspalvelut

Kaisankodissa on 50 vuonna 2013 uudistettua majoitushuonetta. Huoneista 32 on kahden hengen huoneita ja 16 yhden hengen huonetta. Kaikissa huoneissa on suihkullinen kylpyhuone (Kaisankodin www-sivut. 2014). Kaikki kysymykset, koskien majoituspalveluita, koskivat asiakkaan majoitushuonetta.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyin, jos huoneessa on tarjolla kertakäyttötuitteita. 79 % vastaajista oli sitä mieltä, ettei kertakäyttötuitteita ole tarjolla. 6,5 % vastaajista oli puolestaan sitä mieltä, että kertakäyttötuitteita on tarjolla, 5 % jokseenkin samaa mieltä ja 8 % jokseenkin eri mieltä. Yksi vastaajista ei osannut sanoa.

Toisessa kysymyksessä, koskien majoituspalveluita, otin selvää, jos valot sammuvat asiakkaiden mielestä heidän jättäessä huoneen. 92 % vastaajista, oli sitä mieltä, etteivät valot sammuvat. Yksi vastaajista (1,3 %) oli sitä mieltä, että ne sammuvat, yksi jokseenkin samaa mieltä ja yksi jokseenkin eri mieltä. Kolme vastaajista (4 %) ei osannut sanoa, sammuvatko valot vai eivät.

Seuraavaksi selvitin mitä mieltä Kaisankodin asiakkaat ovat huoneensa lämpötilasta. Seitsemän vastaajista jätti vastaamatta kysymykseen, joten kysymykseen vastasi ainoastaan 70 henkilöä. Näistä 70 henkilöstä 87,1 % piti lämpötilaa sopivana ja loput 12,9 % liian kuumana.

Neljäs ja viides kysymys koski pyyhkeiden ja vuodevaatteiden vaihtoa. 88,3 % vastaajan mielestä pyyhettä ei vaihdeta automaattisesti päivittäin. 8,8 % mielestä pyyhe vaihdetaan. Yksi vastaajista ei osannut sanoa. Jouduin hylkäämään kaksi vastausta väärin täytetyn vastauksen vuoksi.

Vuodevaatteet puolestaan vaihdetaan 14,3 % mielestä heidän halutessa, 18,2 % mielestä kerran tai useammin oleskeluaikana ja 53,2 % mielestä niitä ei vaihdeta oleske-

lu aikana laisinkaan. 14,3 % ei osannut sanoa, vaihdetaanko heidän vuodevaatteet vai ei.

Viimeiset kaksi kysymystä koski vedenkäyttöä. Ensiksi tiedustelin onko huoneen WC-pytyssä kaksoishuuhtelu. 85,7 % oli sitä mieltä, että kaksoishuuhtelu löytyy. 10,4 % oli puolestaan sitä mieltä, ettei kaksoishuuhtelua löydy. Kolme vastaajista (3,9 %) ei osannut sanoa. Lopuksi kysyin, jos huoneen suihku on vettä säästävää. Suurin osa (62,3 %) ei osannut sanoa, onko suihku vettä säästävää. 20,8 % eivät pitäneet suihkua vettä säästävänä ja 16,9 % piti.

10.6 Muuta

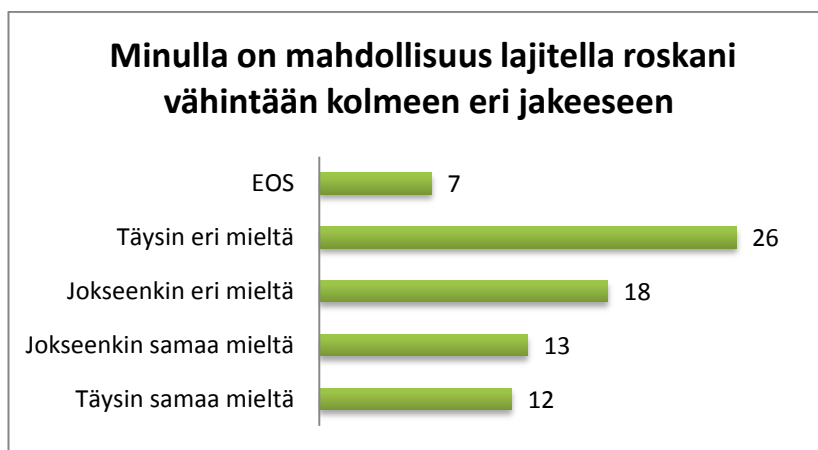
Tämän osion ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin antaako Kaisankoti tietoa siitä, miten paikalle päästään muutoinkin kuin autolla. Tästä asiasta 72 % oli sitä mieltä että antaa ja n. 17 % olivat asiasta jokseenkin samaa mieltä. Ainoastaan yksi vastaaja oli vastannut, että on asiasta jokseenkin eri mieltä ja yksi oli täysin eri mieltä.

Kaavio 5. Kyselyyn vastanneiden mielipiteet siitä, antaako Kaisankoti tietoa siitä, miten paikalle päästään muutoinkin kuin autolla

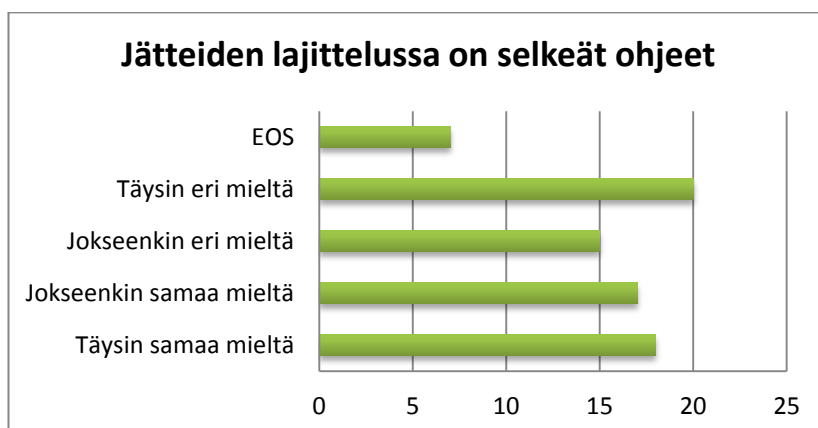
Kysymys roskien lajittelua aiheutti vastaajien keskuudessa suuria eroja. Reilu kolmannes vastaajista oli sitä mieltä, ettei lajittelumahdollisuutta kolmeen eri jakeeseen ole. Vajaa neljännes oli jokseenkin eri mieltä, kun kysymyksessä väitettiin, että ”minulla on mahdollisuus lajitella roskani vähintään kolmeen eri jakeeseen”. Jokseenkin

samaa mieltä oli vajaa 17 % ja täysin samaa mieltä reilu 15 %. 9 % vastaajista ei osannut sanoa. Suurta hajontaa tässä kysymyksessä on saattanut aiheuttaa se, ettei kysymyksessä tarkkaan kysytä, että koskeeko se majoituspalveluita, ravintolapalveluita, yleisiä tiloja vai niitä kaikkia. Avoimissa kommentteissa sain tukea tähän olettamukseen, sillä vastaajat olivat kommentoineet mm. että ”huoneissa ei lajitteluun ole mahdollisuutta, ruokalassa kyllä” ja ”jätteiden lajittelun huomasi vain ruokalassa”.

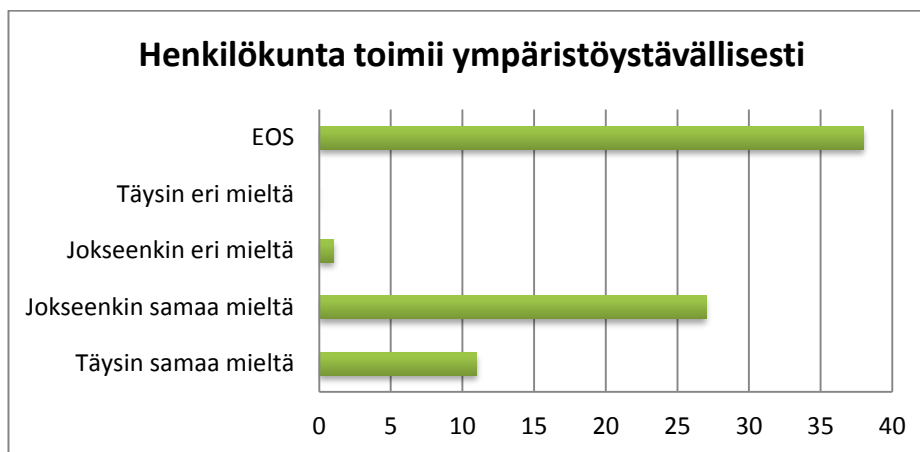
Kaavio 6. Kyselyyn vastanneiden mielipiteet siitä, voivatko he lajitella roskansa vähintään kolmeen eri jakeeseen Kaisankodissa

Kolmas kysymys koski myös lajittelua ja sai aikaan myös suurta hajontaa vastaajien keskuudessa. Seitsemän vastaajista ei osannut kertoa mielipidettään. Muuten vastaukset jakautuivat melko tasaisesti niin, että kaikki vaihtoehdot saivat suurin piirtein neljänneksen vastauksista.

Kaavio 7. Kyselyyn vastanneiden mielipide siitä, onko Kaisankodissa jätteiden lajittelusta selkeät ohjeet

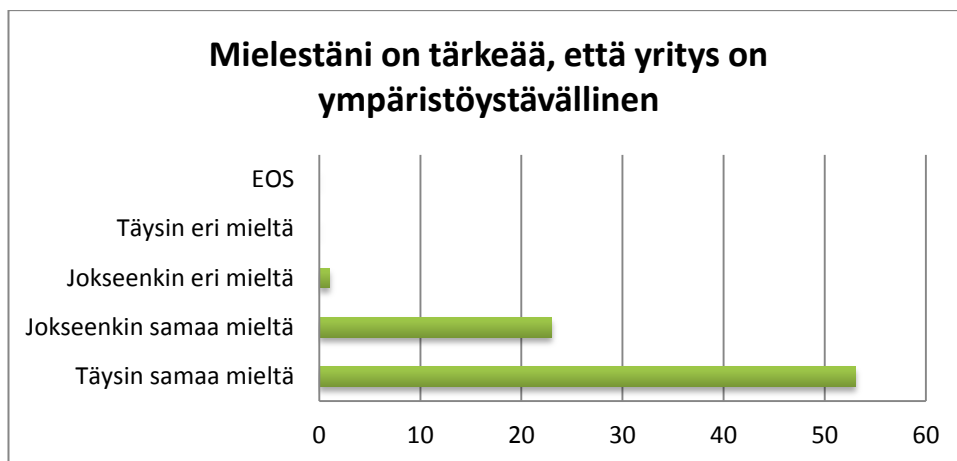
Tämän osion viimeisessä kysymyksessä tiedustelin, toimiiko henkilökunta vastaajien mielestä ympäristöystävällisesti. Jopa puolet vastasi, etteivät he osaa sanoa. Noin 15 % vastaajista oli sitä mieltä, että toimivat, reilu kolmannes jokseenkin samaa mieltä ja yksi vastaajista jokseenkin eri mieltä. Kukaan ei kuitenkaan ollut täysin eri mieltä asiasta.

Kaavio 8. Vastanneiden mielipide siitä, toimiiko heidän mielestä Kaisankodin henkilökunta ympäristöystävällisesti

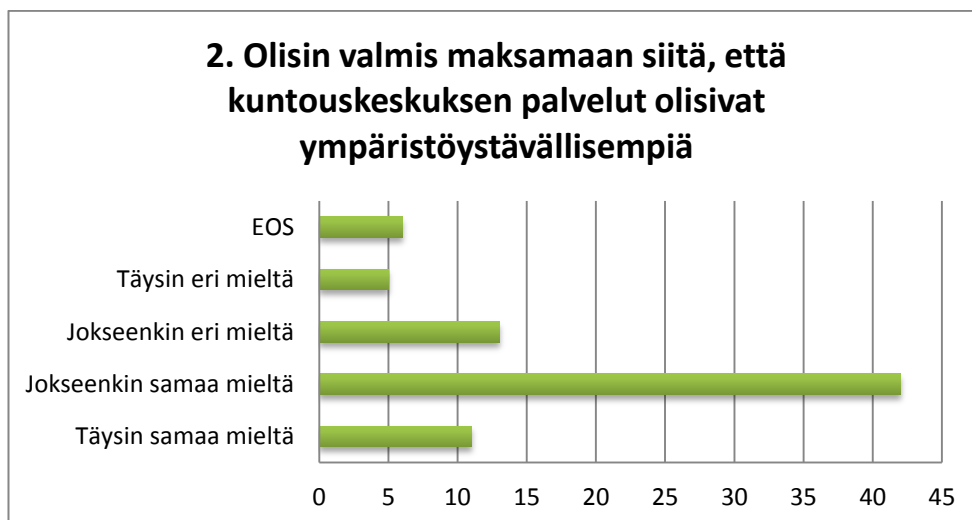
10.7 Minä ja ympäristöystävällisyys

Kyselyn viimeisen osion tarkoituksena on selvittää kuntoutujien asenteita ekologisuuksia kohtaan. Ensimmäinen kysymys on, tutkimuksen kannalta, mielestäni kaikkein tärkein. Siinä kysyttiin onko kuntoutujan mielestä tärkeää, että yritys on ympäristöystävällinen. Peräti 69 % vastaajista oli sitä mieltä, että se on tärkeää. Noin 30 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä. Ainoastaan yksi vastaajista oli jokseenkin eri mieltä. Itseni ja koko tutkimuksen kannalta on hienoa huomata, että ympäristöystävällisyyttä pidetään tärkeänä.

Kaavio 9. Vastanneiden mielipide siitä, onko heidän mielestä tärkeää, että yritys on ympäristöystävällinen

Vaikka lähes kaikki piti ympäristöystävällisyyttä tärkeänä, oli ainoastaan noin 14 % täysin samaa mieltä siitä, että he olisivat valmiina maksamaan enemmän palveluista, mikäli ne olisivat ympäristöystävällisempiä. Reilu puolet olivat jokseenkin samaa mieltä. Vajaa 17 % oli jokseenkin eri mieltä ja noin 6 % täysin eri mieltä. 7,8 % eivät osanneet sanoa.

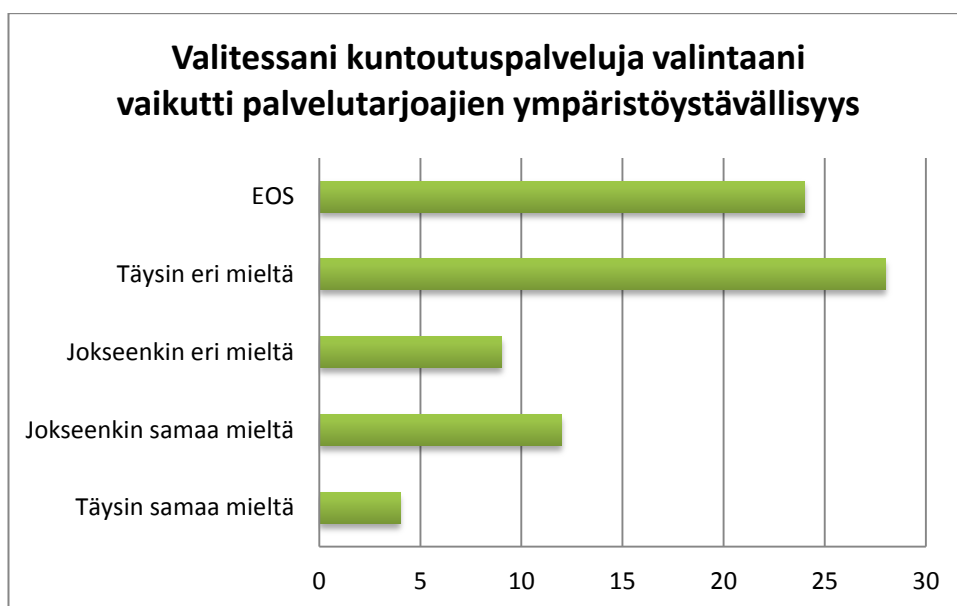

Kaavio 10. Vastanneiden mielipide siihen, olisivatko he valmiita maksamaan palveluista enemmän jos ne olisivat ympäristöystävällisempiä

Mielenkiintoista on verrata heitä, jotka pitävät ekologisuutta tärkeänä ja heidän valmiutta maksaa ekologisista palveluista. Sillä niistä vastaajista, jotka vastasivat olevansa täysin samaa mieltä siitä, että on tärkeää, että yritys on ekologinen, oli ainoas-

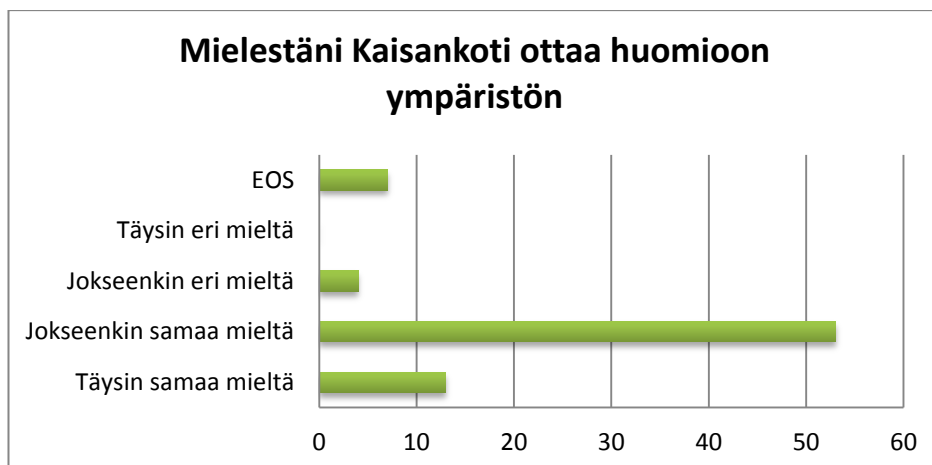
taan 20,8 % valmiita maksamaan ylimääräistä siitä. Puolet näistä vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä.

Vaikka ekologisuutta pidetään hyvin tärkeänä, on mielenkiintoista huomata, että ainoastaan reilun viiden prosentin valintaan vaikutti palvelutarjoajien ympäristöystävällisyys. Reilu 15 % oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että se vaikutti. Noin 12 % oli asiasta jokseenkin eri mieltä ja reilu kolmannes täysin eri mieltä. Reilu kolmannes ei osannut sanoa, vaikuttiko se, vai ei. Tämän kysymyksen vastauksiin on varmasti vaikuttanut se, että kuntoutujat tulevat Kaisankotiin Kela:n kautta. Kaikilla ei ole ollut mahdollisuutta valita missä kuntoutuskeskuksessa he kuntoutuvat. Eteenkin ne, jotka eivät osanneet sanoa, eivät ole todennäköisesti voineet vaikuttaa valintaansa. Avoimissa kommentteissa oli myös yksi kommentti, joka vahvistaa asiaa, sillä yksi vastaajista oli kommentoinut että ”Kela:n kuntoutus, en voinut vaikuttaa valintaan”.

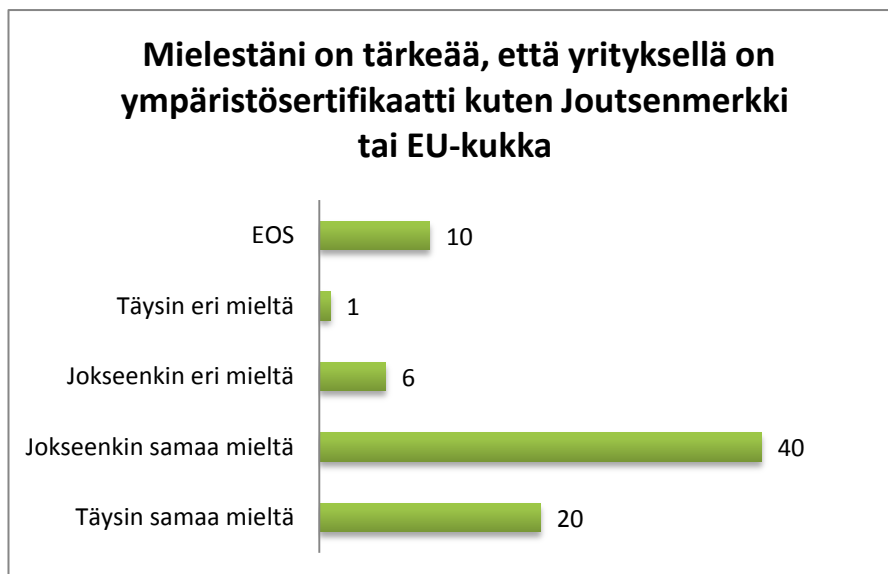
Kaavio 11. Vastaajien mielipiteet siitä, että vaikuttiko heidän kuntoutuspalveluiden valintaansa palvelutarjoajien ympäristöystävällisyys

Kuntoutujien yleisvaikutelma Kaisankodin ympäristöystävällisyydestä on melko hyvä. Vajaa 17 % on täysin sitä mieltä, että Kaisankoti ottaa huomioon ympäristön. Noin kaksi kolmasosaa on jokseenkin samaa mieltä. Ainoastaan reilu 5 % on jokseenkin eri mieltä. Noin 9 % vastaajista ei osannut sanoa.

Kaavio 12. Vastaajien mielipide siihen, ottaako Kaisankoti huomioon ympäristön

Koko kyselyn viimeinen kysymys on yhteydessä sivuongelmaan, jonka tarkoituksena oli selvittää olisiko Kaisankodin syytä hankkia jokin ympäristösertifikaatti. Ainakin kuntoutujien mielestä asiaan olisi syytä kiinnittää huomiota, sillä neljännes oli sitä mieltä, että on tärkeää että yrityksellä on jokin ympäristösertifikaatti. Reilu puolet oli asiasta jokseenkin samaa mieltä. Vajaa 8 % oli jokseenkin eri mieltä ja ainoastaan reilu 1 % ei pitänyt sitä ollenkaan tärkeänä. Tasan 13 % ei osannut sanoa, onko se tärkeää vai ei.

Kaavio 13. Asiakkaiden mielipide siitä, onko heidän mielestä tärkeää, että yrityksellä on ympäristösertifikaatti

11 PARANNUSEHDOTUKSIA KAISANKODILLE

On tärkeää pitää mielessä, että kyselyn avulla selvitetään ainoastaan kuntoutujien mielipiteitä asioista. Joidenkin kysymysten asettelu voi tuntua oudolta. Esimerkiksi se, että periaatteessa faktaan perustuva asia, kuten vaihdetaanko pyyhkeet päivittäin, jakavat mielipidettä. Ylipäätän se, että vastausvaihtoehtoina on ”jokseenkin samaa mieltä” tai ”jokseenkin eri mieltä” voi tuntua kummalliselta. Tämän tutkimuksen aiheena on tarkoitus selvittää kuinka ekologiseksi Kaisankodin asiakkaat mieltävät yrityksen. Pystyäkseni antamaan parannusehdotuksia Kaisankodille tein lyhyen haastattelun myös henkilökunnalle. Koko haastattelu löytyy liitteenä (LIITE 3).

11.1 Ravintolapalvelut

Kaisankodin ravintola sai kaiken kaikkiaan melko ekologisen leiman kuntoutujilta. Kuntoutujien mielestä kasvisvaihtoehto löytyy, ravintolassa käytetään jonkun verran luomutuotteita ja annoskoon saa päättää itse, niin ettei ruokaa lennä turhaan roskiin. Missä raaka-aineet ovat tuotettuja ja mahdollisuus saada asiasta tietoa osoittautuivat ravintolan heikkoudeksi. Kutein aikaisemmin jo selvisi, sai kaikki kolme kysymystä koskien raaka-aineiden alkuperää, paljon ”En osaa sanoa” vastauksia. Tämä viittaa siihen, etteivät vastaajat tiedä ruuan alkuperää. Sain Kaisankodin henkilökuntaa haastatteleamalla selvää, että Kaisankodin ruoka tulee heille Heinon Tukusta (Henkilökohtainen tiedonanto J. Pelkonen 1.12.2014).

Heinon Tukku harjoittaa mm. päivittäistavaroiden ja alkoholijuomien tukkukauppaa ja maahantuontia sekä liha- ja kalatuotteiden jalostusta. Heinon Tukulla on elintarvike- ja ympäristövastuullisuuden osoituksena sertifioidut ISO 14001 ympäristö- ja ISO 22000 elintarviketurvallisuusjärjestelmä (Heinon Tukun www-sivut.). Heinon Tukun ympäristöpäämääriä ovat mm. energian tehokkaampi käyttö, jättemateriaalin synnyn ehkäisy, toimitusketjun ympäristövaikutusten huomioiminen sekä ympäristöstävällisten tuotteiden menekien lisääminen. (HEINO-Ympäristöpolitiikka)

On hienoa, että Heinon Tukku ottaa huomioon ympäristön ja noudattaa ISO ympäristö- ja elintarviketurvallisuusjärjestelmiä. Kuitenkin selatessani lihatuotevalikoimaa

huomasin, että jonkin verran lihatuotteista tulee kaukaa ulkomailta. Toki nämä lihat olivat erikoisuuksia, kuten brasilialaista härkää tai uusiseelantilaista karitsaa.

Parannusehdotuksena ehdottaisin Kaisankodille sitä, että he voisivat tilata ainoastaan kotimaista mahdollisimman lähellä tuotettua lihaa. Ja mikäli heillä on se asia jo kunnossa, tulisi siitä reippaasti kertoa asiakkaille. Menussa voisi esimerkiksi lukea ”Suomalaista jauhelihaa” ja jos mahdollista perään vielä paikkakunta, josta liha on peräisin.

11.2 Majoituspalvelut

Kaisankoti ei ole onnistunut ihan yhtä hyvin majoituspalveluiden ympäristöystävällisyydessä. Positiivista oli, ettei kertakäyttötavut ole tarjolla huoneessa, lämpötila on suurimmalle osalle sopiva ja WC-pytystä löytyy kaksoishuuhtelu.

Huoneen suihku voisi olla vettä säästävä. Esimerkiksi Ekosuihkun [www-sivuilla](#) kerrotaan, että heidän suihkupäänsä ovat yhtä miellyttäviä kuin tavalliset suihkutkin, mutta kuluttavat puolet vähemmän vettä. (Ekosuihkun [www-sivut](#).) Tämän kaltaisilla suihkupäillä voisi Kaisankoti säästää huomattavasti vedenkulutuksessa.

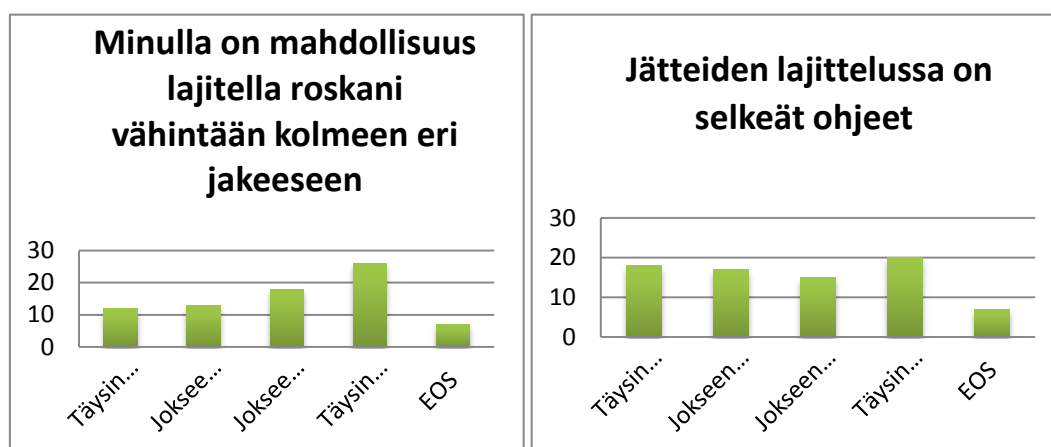
Toinen asia, johon voisi kiinnittää huomioita, ovat valot majoitushuoneissa. Ne eivät sammunut asiakkaan poistuessa huoneesta. Tämän olivat myös huomanneet kyselyyn vastanneet ja jättäneet seuraavanlaisia kommentteja ”valot pitäisi sammua huoneesta lähtiessä” ja ”valaistus automaattit, led valot”. Kommenttien lisäksi 92 % vastaajista oli sitä mieltä etteivät valot sammua heidän poistuessaan huoneesta. Tämä viittaa siihen, että asiakkaat ovat kiinnittäneet asiaan huomiota.

Vuodevaatteiden vaihtotiheys oli asiakkaille hieman epäselvä. Reilu puolet asiakkaista oli sitä mieltä, ettei vuodevaatteita vaihdeta. Toisen puolen mielipiteet jakautuivat suurin piirtein tasan vaihtoehtojen ”kerran tai useammin”, ”asiakkaan halutessa” ja ”en osaa sanoa” välillä. Henkilökunnan mukaan oletusarvona on se, ettei lakanoida vaihdeta kertaakaan. Pyyhkeet puolestaan vaihdetaan joka toinen päivä, ellei asiakas pyydä muuta (Henkilökohtainen tiedonanto). Kyselyn avoimissa kommentteissa

teissa oli tullut mm. seuraavanlaisia kommentteja ”pyyhkeiden vaihto vain sovitusti”, ”pyyhkeitä ei mielestäni tarvitse vaihtaa viiden päivän jaksolla” ja ”pyyhkeiden vaihto voisi olla halutessa, tuntuu turhalle vaihtaa viikon puolivälissä”. Tässä olen vastusten jättäneiden kanssa samaa mieltä. Pyyhkeitä ei tarvitse vaihtaa viiden päivän jaksolla. Totta kai ne voisi vaihtaa, mikäli asiakas niin toivoo, mutta oletusarvoksi voisi laittaa vuodevaatteiden lailla, ettei niitä vaihdeta. Niin pyyhkeiden kuin vuodevaatteiden vaihdosta voisi laittaa asiakkaille tieto siitä, että Kaisankoti pyrkii olemaan ympäristöystävällinen, ja vaihtaa lakanat ja vuodevaatteet vain asiakkaan halutessa.

11.3 Muuta

Molemmissa kysymyksissä koskien jätelajittelua valitsivat vastaajat melko tasaisesti eri vastausvaihtoehtojen väliltä. Kun vastaukset jakautuvat näin tasaisesti voi selvästi havaita, ettei vastaajilla ole selvää tietoa siitä miten asiat oikeasti ovat.

Kaavio 14 ja 15. Kyselyyn vastanneiden mielipiteet jätteidenlajittelusta Kaisankodissa

Vastaajat olivat oikeassa, sillä Kaisankodin jätelajittelu on hämmentävä. Henkilökunnan mukaan asiakkaille ei ole mahdollista lajitella roskiaan kolmeen eri jakeeseen, elleivät he huomaa itse kysyä henkilökunnalta kolmatta vaihtoehtoa (esimerkiksi paperi/pahvi). Ravintolapuolella on mahdollisuus lajitella jätteet ainoastaan biojätteisiin ja sekajätteisiin. Nämä on merkitty kyltein. Majoitushuoneissa on vain yksi roskakori ja hotellin puolella täytyy kysyä mahdollisuuksista lajitella mahdolliset bio-, pahvi- ja paperijätteet. Se onnistuu vastaanotosta kysyttäessä. Henkilökunta

kuitenkin lajittelee pahvit, paperit, lasit, tölkit ja biojätteet eri jakeisiin. (Henkilökohdainen tiedonanto J. Pelkonen 1.12.2014)

Vastaajilta oli tullut myös useampi kommentti koskien jätteidenlajittelua, kysyessäni, kuinka he muuttaisivat Kaisankodin palveluja ympäristöystävällisemmiksi. Kommentit olivat seuraavanlaiset: ”huoneissa roskien lajittelu”, ”lajittelupisteet huoneisiin”, ”huoneisiin bioroskikset” ja ”lajittelua enemmän, myös majoitustiloihin”

HSY ja Arman Alizad aloittivat lokakuun lopussa kampanjan, jonka tavoitteena on jakaa tietoa jätteiden lajittelusta. Kampanjasivustolla kerrotaan, että lajittelu on tärkeää, jotta jätteet voidaan hyödyntää esimerkiksi teollisuuden tai mullan raaka-aineina. (Kiitoskunlajittelet [www-sivut](#) 2014.)

Kaisankodin lajittelu on tehty asiakkaille lähes mahdottomaksi. Minun on vaikea uskoa, että asiakkaat lajittelevat huoneessaan roskat ja kysyvät vastaanotosta, jos ne voitaisiin palauttaa sinne. Jätteiden lajittelusta pitäisi päinvastoin tehdä mahdollisimman helppoa. Mikäli huoneisiin on haastavaa saada useampi roskakori, voisi aulan sijoittaa lajittelupiste. Tässä lajittelupisteessä tulisi olla vähintään kolme eri jaetta, mutta koska Kaisankodin henkilökunta lajittelee jätteensä jo useampaan jakeeseen, ei se olisi suuri vaiva mahdollistaa se myös asiakkaille. Lajittelupiste ei ainoastaan vähentäisi ympäristökuormitusta vaan antaisi myös ympäristöystävällisemmän kuvan Kaisankodista. Tästä pääsenkin seuraavaan aiheeseen eli miten ympäristöystävällisenä kuntoutujat näkevät Kaisankodin henkilökunnan.

Vastaajista puolet eivät osanneet vastata kysymykseen, toimiiko Kaisankodin henkilökunta ympäristöystävällisesti. Syy siihen, etteivät kysymykseen olla osattu vastata voi johtua siitä, etteivät asiakkaat tiedä, mitä on ympäristöystävällinen tapa toimia. Toinen syy voi olla, etteivät vastaajat ole kiinnittäneet asiaan huomiota. Oli syy kumpi tahansa voi siihen helposti tehdä muutoksen. Kaikki aikaisemmat parannusehdotukseni ovat samalla olleet parannusehdotuksia myös tähän ongelmaan. Mikäli Kaisankodin ravintolan menussa esimerkiksi lukisi ”Suomalaista jauhelihakeittoa Kirkkonummelta” tai aulassa olisi jätelajittelumahdollisuus, loisi se heti kuvan ympäristöystävällisestä yrityksestä ja sen henkilökunnasta.

Tietysti henkilökuntaa tulisi myös kouluttaa asian tiimoilta. Kaisankoti voisi järjestää henkilökunnalle ekopäivän, jossa käytäisiin läpi Kaisankodin tapoja toimia ympäristöystävällisemmin. Näin koko henkilökunta osaisi toimia ekologisemmin ja myös tiedottaa asiakkaita asiasta. Teemoina siellä voisi olla samat teemat kuin tässä tutkimuksessa eli energian- ja vedenkulutus, jätteet, tuotehankinnat sekä ympäristövies-
tintä.

Pyysin kyselyssä myös kutoutujia antamaan parannusehdotuksia Kaisankodille. Osan parannusehdotuksista olen jo esitellyt omieni parannusehdotusten yhteydessä. Useampi kuntoutuja oli kiinnittänyt huomiota muovimukeihin. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että ne voisi vaihtaa lasisiin, sillä lähettyvillä on keittiö. Toinen ehdotti muovimukien tilalle biohajoavia mukeja. Yhtenä ehdotuksena tuli, että Kaisankoti voisi kasvattaa yrtit itse.

12 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

”Tutkimuksen pätevyys (validius) tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä tutkimuksessa on tarkoituskina mitata” (Vilka 2005, 161). Pätevässä tutkimuksessa ei saisi olla systemaattisia virheitä, joita voivat olla esimerkiksi se, että vastaaja on ymmärtänyt kysymyksen eri tavoin, kuin tutkija oli oletanut. Validiutta tulee siis tarkastella jo tutkimusta suunniteltaessa. ”Tämä tarkoittaa käsitteiden, perusjoukon ja muuttujien tarkkaa määrittelyä, aineiston keräämisen ja mittarin huolellista suunnittelua sekä varmistamista, että mittarin kysymykset kattavat koko tutkimusongelman” (Vilka 2005, 161). ”Validiteetti on mittauksen luotettavuuden kannalta ensisijainen peruste, sillä ellei mitata oikeaa asiaa, ei reliabiliteetilla ole mitään merkitystä” (Vehkalahti 2014, 41).

Tässä tutkimuksessa systemaattinen virhe vältettiin kokeilemalla lomaketta, ennen kuin se laitettiin jakoon. Lähetin kyselyn Kaisankotiin, jossa henkilökunta kävi läpi kysymykset varmistaen, että kysyn ymmärrettäviä kysymyksiä olemassa olevista asioista. Tällä tarkoitan esimerkiksi sitä, etten kysy kyselylomakkeessa jaettavista esit-

teistä kysymyksiä, mikäli esitteitä ei jaeta asiakkaille. Kokeilin lomaketta myös muutamalla tuttavalla, varmistaen, että myös täysin ulkopuolinen henkilö ymmärtää kysymykset oikein. Niin Kaisankodilta kuin kokeiluryhmältä tuli muutama parannusehdotus, jotka korjasin lopulliseen kyselylomakkeeseen.

Olin alun perin suunnitellut, että teen kyselyn ja teoriaosuuden samanaikaisesti, mutta ymmärsin jo alkuvaiheessa, etten voi tehdä kyselyä ennen kun hallitsen ekologisuuden merkityksen matkailualalla.

”Tutkimuksen luotettavuus (reliaabelius) tarkoittaa tulosten tarkkuutta eli mittauksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia ja mittaustulosten toistettavuutta” (Vilkkä 2005, 161). Tämä tarkoittaa sitä, että riippumatta siitä kuka kyselyn tekee ja miten se tehdään, tulee tuloksen aina olla sama. ”Mittauksen reliabiliteetti on sitä parempi, mitä vähemmän siihen sisältyy mittausvirheitä” (Vehkalahti 2014, 41). ”Tutkimuksen luotettavuutta voivat heikentää monet asiat tutkimuksen aikana. Satunnaisvirheitä voivat aiheuttaa esimerkiksi se, että vastaaja muistaa vastatessa jonkin asian väärin tai ymmärtää asian eri tavalla kuin tutkija, haastattelija merkitsee vastaajan vastaukset lomakkeeseen väärin tai lukija tekee virheitä tallentaessaan” (Vilkkä 2005, 162).

Uskon, että tässä tutkimuksessa saatiin luotettavampi siten, että yrityksen ulkopuolinen henkilö teki tutkimuksen. Näin ollen asiakkaat vastaavat rehellisemmin kyselyyn eikä pohdi sitä, että loukkaavatko vastaukset henkilökuntaa. Myös se, että mainitsin heti kyselyn alussa, ettei vastauksia ja henkilöitä voida yhdistää toisiinsa, on todennäköisesti vaikuttanut positiivisesti luotettavuuteen. Kun nimeä ja vastauksia ei voi yhdistää, vältetään tässä tutkimuksessa siltä, että vastaajat haluaisivat antaa itsestään paremman kuvan kysymyksissä koskien vastaajan henkilökohtaisia mielipiteitä ekologisuudesta. Saattaisi olla noloa vastata ettei piittaa ekologisuudesta.

Välttääkseni mittausvirheitä, siirtäessäni vastaukset paperilta Exceliin, laskin lopuksi että vastausten määrä on 77. Tämän tein varmistaakseni, etten ole vahingossa katsonut väärää riviä tai näppäillyt väärin.

Vaikka kuinka tarkasti laatisi kyselyn, voi sattua kömmähdyksiä, jotka vaikuttavat tutkimuksen luotettavuuteen. Niitä sattui myös tässä tutkimuksessa. Kysymyksessä

kolme, ”minä ja ympäristöystävällisyys” – otsikon alla, kysyttiin mikäli asiakkaiden valitessaan kuntoutuspalveluja, vaikutti heidän valintaansa palvelutarjoajien ympäristöystävällisyys. Tämän kyselyn vastaajat ovat tulleet Kaisankotiin KELA:n kautta, eikä näin ollen ole välttämättä voineet vaikuttaa valintaansa. Avoimissa kommenteissa mainitsi eräs vastaajista, ettei itse ole voinut vaikuttaa valintaansa.

Kysymykseen kolme, koskien majoituspalveluita, tiedustelin mitä mieltä asiakkaat ovat huoneensa lämpötilasta. Seitsemän kyselyyn vastanneista oli jättänyt vastaamatta tähän kysymykseen. Tämän uskon johtuvan siitä, että vastausvaihtoehtojen tyyli vaihtui toisen ja kolmannen kysymyksen välillä. Ensimmäisen ja toisen kysymyksen vastausvaihtoehdon yläpuolella oli otsikot, joita ei ollut kysymyksessä kolme. Uskon, että vastaamatta jättäneet eivät ole huomanneet kysymystä.

13 TUTKIMUSTULOSTEN POHDINTA

Kartanokylpylä Kaisankoti on asiakkaittensa mielestä tällä hetkellä melko ekologinen. Kyselyn osiossa, jonka tarkoituksena oli selvittää asiakkaiden mielipiteitä Kaisankodin tämän hetkisestä tilanteesta ekologisuuden saralla, sain noin puoliin kysymyksistä positiivisen vastauksen. Noin neljännes vastauksista oli neutraaleja ja noin neljännes negatiivisia. Näiden perusteella voi todeta, että Kaisankoti on melko ekologinen. Aihealueet, joiden vastaukset olivat negatiivisia, on käsiteltynä parannusehdotuksineen ”parannusehdotuksia Kaisankodille” – otsikon alla.

Kyselyssä selvitettiin myös asiakkaiden henkilökohtaisia mielipiteitä ja asenteita, koskien ekologisuutta. Näiden vastausten perusteella voin todeta, että Kaisankodin asiakkaat pitävät ekologisuutta tärkeänä. Kaikkiin kysymyksiin, yhtä lukuun ottamatta, olivat vastaajat lähes yksimielisesti valinneet vastausvaihtoehdoista ne, jotka viittaavat siihen, että ekologisuus on heille tärkeää.

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä selvitettiin, onko se asiakkaiden mielestä tärkeää, että yrityksellä on ympäristösertifikaatti. Vastaajista neljännes oli täysin samaa mieltä ja reilu puolet jokseenkin samaa mieltä. Eli yhteensä kolme neljäsosaa vastaajista

antoi painoarvoa sille, että yrityksellä on ympäristösertifikaatti. Näin ollen voisi sanoa, että Kaisankodin tulisi hankkia ympäristösertifikaatti.

Haluaisin kuitenkin tässä vaiheessa muistuttaa sertifikaattikriittisyydestä, josta mainitsin teoriaosuudessa. Ympäristötietoisuuden ollessa trendi ja markkinoinnillinen etu, on sertifikaatteja tullut yhä enemmän. Niiden kriteerit, valvonta sekä hinnat vaihtelevat suuresti, joka vaikuttaa niiden uskottavuuteen. Kalmari ja Ketola (2009, 80) suosittelevat hotellin ulkopuolisen tahon myöntämää sertifikaattia, kuten Joutsenmerkkiä. Hemmi (2005, 203.) puolestaan kritisoi alue-, maakunta- ja yritysketjukohtaisia sekä pieniä sertifikaatteja. Hän pitää myös sertifikaatteja ylipäättään pienille yrityksille kalliina.

Ottaen asiakkaiden mielipiteet, sertifikaattikriittisyyden sekä tämän tutkimuksen teoriaosuuden huomioon, suosittelisin Kaisankotia harkitsemaan Kalmarin ja Ketolan mainitsemaa Joutsenmerkkiä. Suosittelisin juuri Joutsenmerkkiä siksi, että sen myöntää hotellin ulkopuolinen taho, se ei ole aluekohtainen eikä pieni sertifikaatti ja kuten aiemmin Joutsenmerkkiä esitellessä mainitsin, tunnistaa 88 % suomalaisista kuluttajista sen näyttäessä. Kaisankodin asiakkaat ovat suomalaisia, eikä näin ollen ole tarpeellista hankkia koko maailmassa tunnettua sertifikaattia.

Joutsenmerkin kriteerit perustuvat kuitenkin tarkkoihin lukemiin, kuten energiankulutuksen, vedenkulutuksen sekä jätemäärien raja-arvoihin, jotka lasketaan eri mittareiden avulla (A. Lehmuskoski. Luento.) Tässä tutkimuksessa ei ole otettu selvää kyseessä olevista raja-arvoista, enkä tämän takia voi sanoa täyttääkö Kaisankoti jo tällä hetkellä Joutsenmerkin kriteerit tai kuinka paljon muutoksia Kaisankodissa tulisi tehdä, jotta kriteerit täyttyisivät. Tässä olisikin hyvä aihe tehdä tälle tutkimukselle jatkotutkimus. Tämän tutkimuksen perusteella voin kuitenkin suositella, että Kaisankoti harkitsisi Joutsenmerkin hankintaa.

Hypoteesissa tein arvion, että naisia kiinnostaa ekologisuus enemmän kuin miehiä. Kyselyyn vastasi yllättävän vähän miehiä, joka tekee vertailusta vähemmän uskottavan. Muuntaessani vastaukset prosenttimuotoon sain kuitenkin verrattavissa olevia tuloksia. Kysymykseen ”mielestäni on tärkeää, että yritys on ympäristöystävällinen” vastasi 73 % naisista olevansa täysin samaa mieltä. Ainoastaan 40 % miehistä oli

täysin samaa mieltä. Loput 60 % miehistä oli jokseenkin samaa mieltä ja naisista 25,4 %. Yksi nainen vastasi olevansa jokseenkin eri mieltä. Miesten asenteet ekologisuutta kohtaan yllätti minut positiivisesti. Myös se, ettei suurta eroa naisten ja miesten välillä ollut yllätti. Oletin, ettei ekologisuus olisi niin tärkeää miehille.

Uskoin myös, että nuoret arvostavan ekologisuutta vanhempia asiakkaita enemmän. Yhtään alle 30 –vuotiaista vastaajaa ei ollut, joten sukupolvien vertaaminen toisiinsa ei ollut mahdollista. Nuorimmat vastaajat olivat 31–40 vuotiaita ja heistä kaikki oli täysin samaa mieltä siitä, että ekologisuus on tärkeää. Vanhimmat vastaajat olivat puolestaan yli 60 –vuotiaita, joista kaksi kolmannesosaa oli täysin samaa mieltä asiasta. Nuorimpia oli kuitenkin ainoastaan viisi ja vanhimpia kolme, joten vertailu perustuu hyvin pieneen otantaan. Tuloksena oli kuitenkin se, että nuoret pitävät ekologisuutta vanhempia tärkeämpänä.

Asetin hypoteesiini olettamuksen, jonka mukaan korkeakoulutetut (AMK ja yliopisto) pitävät ekologisuutta muita tärkeämpänä. Vastaukset saatuaani sain jälleen yllättyä, sillä korkeakoulutetuista ainoastaan 59 % oli täysin samaa mieltä ja 38 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että on tärkeää, että yritys on ekologinen. Alemman koulutuksen saaneista peräti 78 % oli täysin samaa mieltä ja loput 22 % jokseenkin samaa mieltä. Korkeakoulutetuista 3 % oli jokseenkin eri mieltä, kun alemmin koulutetuista kukaan ei vastannut olevansa eri mieltä asiasta. Näin ollen voin kumota olettamukseni täysin ja sanoa, ettei korkeampi koulutus vaikuta, ainakaan positiivisesti, ihmiseen.

Olettamuksissani koskien, kuinka ekologiseksi Kaisankodin asiakkaat mieltävät yrityksen, tein neljä arvausta. Ensimmäinen oli, että asiakkaiden on haastavaa tietää raaka-aineiden taustoja. Toisena uskoin, että Kaisankoti ei saa kovin hyvää arvostusta jätteiden lajittelusta. Kolmantena arvasin, että saan eniten parannusehdotuksia koskien majoituspalveluita ja että hotellihuoneet saavat hyvät arvostukset. Viimeisenä oletin, että Kaisankodin henkilökunta toimii asiakkaiden mielestä ympäristöystävällisesti.

Ensimmäinen ja toinen arvaukseni meni täysin oikein, sillä ravintolapalveluiden heikkoudeksi osoittautui raaka-aineiden alkuperä, ja jätteiden lajittelu tuotti asiakkai-

den keskuudessa hämmennystä. Kolmas arvaukseni ei ollut yhtä menestynyt, sillä majoituspalvelut saivat kaikista huonoimmat tulokset. Parannusehdotuksia tuli kaikkein eniten majoituspalveluista, kuten arvasin. Tämä saattaa tosin johtua siitä, että Kaisankodilla on eniten parannettavaa sillä saralla. Viimeinen olettamukseni oli, että asiakkaat pitäisivät Kaisankodin henkilökunnan toimintaa ympäristöystävällisenä. Kuitenkin puolet vastaajista ei osannut sanoa. Tämä viittaa siihen, etteivät he tiedä miten Kaisankodin henkilökunta toimii.

14 OMAN OPPIMISEN ARVIOINTI

Vaikkei hypoteettiset arvaukseni olleetkaan ihan oikeat, koen että olen tutkijana kehittynyt tätä tutkimusta tehdessäni. Olen oppinut hakemaan tietoa eri lähteitä käyttäen. Kirjoitin tutkimustani Helsingissä ja olen päässyt tutustumaan valtaviin kirjastoihin ja oppinut miten tietyn kirjan löytää kaikkien kirjojen joukosta. Tässä tutkimuksessa on käytetty www-sivuja kirjoja enemmän, muttei tiedonhaku internetissäkään ole ihan yksiselitteistä. Www-sivuja käyttäessä pitää olla hyvin kriittinen. Kenen ylläpitämä sivusto on ja minkä takia? Onko lähde luotettava? Myös e-kirjat ja muiden opiskelijoiden tekemät tutkimukset osoittautuivat hyvin käytännöllisiksi.

Tehdessäni opinnäytetyötäni on minulle ennen kaikkea jäänyt tietyn lainen tiedonjano. Haluan tietää asioista enemmän ja uteliaisuuteni on kasvanut. Tämän tutkimuksen tuomalla taidolla osaan nyt etsiä tietoa ja tyydyttää tiedonjanoni.

Opinnäytetyö prosessi venyi huomattavasti pidemmäksi kuin sen alun perin piti olla. Uskon, että työn venyminen on tavallaan myös muokannut työtä. Ajatukset ovat muhineet takaraivossani aina silloinkin, kun en ole konkreettisesti työstänyt tutkimustani. Pidin silmät aina auki ja tarkastelin asioita aina myös tutkimuksen kannalta.

Uskon, että Kaisankodille on hyötyä tutkimuksestani. Parannusehdotukset ovat helposti toteutettavia. Ne ovat asioita, joihin Kaisankoti ei ole kiinnittänyt huomiota. Myös oma mielipiteeni ja asenteeni ekologisuutta kohtaan on voimistunut. Olen oppinut paljon asioita itseäni kiinnostavasta aiheesta. Oli asioita, joita en ennen tutki-

mustani tiennyt mutta joita elämäni varmasti sovellan. Olen myös vakuuttuneempi siitä, että tulevaisuudessa haluan tehdä töitä yrityksessä, joka ekologinen. Ja ken tietää, jos toteutan vielä haaveeni ja perustan omavaraisen hostellin jonnekin päin maailmaa.

15 YHTEENVETO

Opinnäytetyön aiheena oli selvittää kuinka ekologiseksi kartanokylpylä Kaisankodin asiakkaat mieltävät yrityksen ja pitävätkö he ekologisuutta ylipäänsä tärkeänä. Tavoitteena oli myös selvittää, olisiko Kaisankodin syytä hankkia jokin ympäristösertifikaatti.

Tutkimuksen alkuosa oli teoriaa, josta selvisi mitä ekologisuus on ja miten sitä voi mitata matkailualalla. Näitä mittareita olivat erilaiset ympäristösertifikaatit. Vertailemalla sertifikaatteja toisiinsa sain viisi teema, joiden perusteella tein kyselyn Kaisankodin asiakkaille. Kyselyyn vastasi yhteensä 77 henkilöä.

Kyselylomakkeella saaduilla tuloksilla, sain selville, että asiakkaat mieltävät Kaisankodin tällä hetkellä melko ekologiseksi. Kyselystä selvisi myös, että Kaisankodin asiakkaiden mielestä on tärkeää, että yritys on ekologinen.

Koska Kaisankodin asiakkaat mieltävät yrityksen ainoastaan melko ekologiseksi ja pitävät ekologisuutta tärkeänä, annoin Kaisankodille parannusehdotuksia, joiden avulla he voivat muokata itseään entistä mielekkäämmiksi asiakkailleen. Tutkimuksen ja teorian perusteella oli Kaisankodin heikoimmat osa-alueet jätteiden lajittelu, raaka-aineiden taustat, pyyhe ja petivaatteiden vaihto, hotellihuoneen valojen automaattinen sammuminen sekä suihkun vedenkulutus. Myös henkilökunnan tapa toimia ekologisesti sai tutkimuksessa hiukan moitteita.

Näiden asioiden lisäksi oli opinnäytetyöni tavoitteena ottaa selvää, olisiko Kaisankodin syytä hankkia jonkin ympäristösertifikaatti. Asiakkaat pitivät sertifikaattia suu-

ressa arvossa. Sen ja teoriaosuuden perusteella totesin, että Kaisankodin tulisi ainakin harkita Joutsenmerkin hankkimista.

LÄHTEET

DNV GL:n www-sivut. 2013. Viitattu 13.5.2014. www.dnvgl.com

ECEAT'in www-sivut. 2014. Viitattu 12.5.2014. www.eceat.org

Ekosuihkun www-sivut. 2014. Viitattu 2.12.2014. www.ekosuihku.fi

Elinkeinoelämän keskusliitto 2008. Vastuullinen yritystoiminta. Viitattu 21.10.2014)
http://www.ek.fi/businessforums/EKjulkaisu_vastuullinen_yritystoiminta/fi/index.php

Esite ISO 1400 – sarjan standardeista, 2014. 3.
<http://www.sfs.fi/files/64/ISO14000esite01072014.pdf>

EU-ympäristömerkin www-sivut. 2014. Viitattu 11.9.2014. [www.eu-ympäristömerkki.fi](http://www.eu-ymparistomerkki.fi)

H. Kalmari & K. Ketola. 2009. Vastuullisen matkailijan käsikirja. Keuruu: Otava kirjapaino OY.

Heinon Tukun www-sivut. Viitattu 2.12.2014. <http://heinontukku.fi/yritys/>

Heinon Tukun Ympäristöpolitiikka. Viitattu 2.12.2014.
<http://heinontukku.fi/materiaali/HEINO-Ymp%C3%A4rist%C3%B6politiikka-05022014.pdf>

Helsinginsanomat. Kähkönen, V. 2014. EU lähtee ilmastotalkoisiin 40 prosentin päästövähennyksellä. Helsingin Sanomat 25.10.2014, C1. Viitattu 28.10.2014.
<http://www.hs.fi/talous/a1414129940555>

Hemmi, J. 2005. Matkailu, Ympäristö ja luonto. Osa 1. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Gummeruksen kirjapaino.

ISO:n www-sivut. 2014. Viitattu 11.9.2014. <http://www.iso.org/iso/home/about.htm>

Ilmaston www-sivut. 2014. Viitattu 19.10.2014. www.ilmasto.org

Jafari, J. 2000. Encyclopedia of Tourism. Lontoo: Routledge.

Joutsenmerkin www-sivut. 2014. Viitattu 17.10.2014. <http://joutsenmerkki.fi/wp-content/uploads/2013/07/Hotellit-ja-retkeilymajat-versio-3.51.pdf> (joutsenmerkin myöntämisperusteet 3.5. Hotellit ja retkeilymajat)

Joutsenmerkin www-sivut. Viitattu 18.5.2014. www.joutsemerkki.fi

Kaisankodin esitelehti. Tervetuloa Kartanokylpylä Kaisankotiin. Viitattu 7.3.2014

Pelkonen, J. Kaisankodin vastaanotto. Haastattelu Kaisankodin henkilökunnalle. Sähköposti vastaanotettu 1.12.2014. Viitattu 2.12.2014.

Kaisankodin haastattelu henkilökunnalle. Sähköposti vastaanotettu 1.12.2014.

Kaisankodin www-sivut. 2014. Viitattu 7.3.2014. www.kaisankoti.fi

Kananen, J. 2011. Kvantti Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamiseksi käytännön opas. Tampereen Yliopistopaino Oy.

Kelan lehti joka kotiin 1/2014. Satu Kontiainen.

Kelan www-sivut. Viitattu 14.10.2014. www.kela.fi

Kilroyn www-sivut. 2014. Viitattu 3.6.2014. www.kilroy.fi

Kiitos kun lajittelet –kampanjan www-sivut. 2014. Viitattu 1.12.2014. www.kiitoskunlajittelet.fi

Kuoni Travel trends report. 2013. Viitattu 26.9.2014. static.hosteltur.com/web/uploads/2013/01/2_Kuoni_travel_Trends_Report_2013_FINAL.pdf

Lehmuskoski, A. 2014. Infotilaisuus Joutsenmerkistä. Helsinki 5.5.2014. Viitattu 18.5.2014

Maa- ja metsätalousministeriön www-sivut. Viitattu 28.11.2014. <http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/lahiruoka.html>

Matkailun edistämiskeskusten www-sivut. 2014. Viitattu 18.9.2014. www.mek.fi

Meronen, M. 2014. Johdon assistentti Kaisankoti. Espoo. Henkilökohtainen tiedonanto 13.3.2014.

Meronen, M. Johdon assistentti Kaisankoti. Sähköposti vastaanotettu 18.3.2014. Viitattu 18.3.2014.

Nuorten elämää www-sivut. 2014. Viitattu 17.10.2014. <http://www.nuortenelama.fi/elavaa-elamaa/ymp%C3%A4rist%C3%B6-ja-kuluttaminen/hiilijalanj%C3%A4lki-807>

P. Svensson. 2004. För naturens bästa. Examsarbete. Uppsala.

Reilun matkailun yhdistyksen www-sivut. 2014. Viitattu 15.10.2014. http://www.reilumatkailu.fi/?page_id=1314

Reilunmatkailun yhdistyksen ylläpitämät www-sivut. Viitattu 11.9.2014 <http://ilmastokestavaamatkailua.fi/>

Sitran www-sivut. Viitattu 15.10.2014. www.sirta.fi

Suomen matkatoimistoalan www-sivut. 2014. Viitattu 15.10.2014. www.smal.fi

Sukula, S. Kehittämispäällikkö Kela. Sähköposti vastaanotettu 20.10.2014. Viitattu 26.10.2014

Suomisanakirjan www-sivut. 2014. Viitattu 4.6.2014. www.suomisanakirja.fi

Tilastokeskuksen www-sivut. 2014. Viitattu 15.10.2014. www.stat.fi

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Kimmo Vehkalahti ja Oy Finn Lectura AB

Vihreäpolku:n www-sivut. Viitattu 14.10.2014. www.vihreapolku.info

Vilkka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Tammi, Keuruu

Ylen www-sivut. 2014. Viitattu 21.10.2014.
http://yle.fi/uutiset/pirjo_siiskonen_mita_on_luomu/6863624

Ympäristöhallinnon www-sivut. Viitattu 14.10.2014. www.ymparisto.fi

Ympäristökasvatuksen aineopintojen projektikurssin opiskelijat. 'Mitä on ympäristökasvatus'. Viitattu 16.9.2014. <http://blogs.helsinki.fi/ymparistokasvatus/>

YSMEK 2: Majoitus- ja ravitsemisalan ympäristöjärjestelmä, esite. MEK, 1997. Viitattu 15.10.2014

EKOLOGISUUSTUTKIMUS KAISANKODILLE

Hei,

Olen Martina Eklund ja opiskelen matkailualan restonomiksi Satakunnan ammattikorkeakoulussa. Opintoihin sisältyy opinnäytetyö jonka teen Kaisankodille. Tehtävänäni on selvittää kuinka ekologiseksi te, hyvät asiakkaat, miellätte Kaisankodin ja kuinka tärkeänä te ylipäättään pidätte ekologisuutta.

Tulen käyttämään vastauksianne ainoastaan opinnäytetyössäni. Henkilöä ja vastauksia ei voi yhdistää eikä tutkimuksessa tulla julkaisemaan kyselyyn vastanneiden yksittäisiä tietoja. Kyselyssä saatuja tietoja ei luovuteta ulkopuolisille. Vastaaminen kyselyyn on vapaaehtoista ja kyselyyn vastaamisen voi keskeyttää koska vain.

Kiitos tuhannesti vastauksistanne!

Yhteistietoni:

Martina Eklund

Matkailualan opiskelija / Satakunnan ammattikorkeakoulu

Puh. 0400-722 701

S-posti: martina eklund@student.samk.fi

Olkaa hyvät ja rastittakaa sopivin vaihtoehto.

TAUSTATIEDOT

1. Sukupuoli

☐ Mies

☐ Nainen

2. Ikä

☐ 20 vuotta tai alle

☐ 21-30

☐ 31-40

☐ 41-50

☐ 51-60

☐ 60 vuotta tai yli

3. Kotikunta

☐ Pk-seutu

☐ Muu Etelä-Suomen lääni

☐ Itä-Suomen lääni

☐ Länsi-Suomen lääni

☐ Oulun lääni

☐ Lapin lääni

☐ Ahvenanmaan maakunta

☐ Ulkomaat tai muu

4. Koulutus

☐ Peruskoulu

☐ Ylioppilas

☐ Ammatillinen koulutus

☐ Toisen asteen
korkeakoulututkinto

☐ Ammattikorkeakoulu
tutkinto

☐ Yliopistoasteen tutkinto

RAVINTOLAPALVELUT

Valitse sopivin vaihtoehto	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
1. Ravintolassa käytetään kerta-käyttötuotteita ja/tai pienpakkauksia (esim. voi, marmelaadi, mausteet)	1	2	3	4	5
2. Ravintolassa on aina tarjolla myös kasvisvaihtoehto	1	2	3	4	5
3. Ravintola käyttää luomutarvikkeita	1	2	3	4	5
4. Voin itse päättää annoskokoni, niin ettei ruokaa mene roskiin	1	2	3	4	5
5. Ravintolan raaka-aineet ovat lähellä tuotettuja	1	2	3	4	5
6. Minulla on mahdollista saada tieto siitä, missä raaka-aineet ovat tuotettuja	1	2	3	4	5

Avoimet kommentit koskien ravintolapalveluita

MAJOITUSPALVELUT

Valitse sopivin vaihtoehto	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Huoneessani on tarjolla kertakäyttötuotteita (Esim. mukeja tai pesuaineita)	1	2	3	4	5
Valot sammuvat automaattisesti lähtiessäni huoneesta	1	2	3	4	5

Lämpötila huoneessani on	Liian kuuma	Sopiva	Liian kylmä	En osaa sanoa
Pyyhkeeni vaihdetaan automaattisesti päivittäin	Kyllä	Ei		En osaa sanoa
Vuodevaatteet vaihdetaan oleskeluaikani	Ei vaihdeta	Kerran tai useammin	Halutessani	En osaa sanoa

Huoneeni WC-pytyssä on kaksoishuuhtelu	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Huoneeni suihku on vettä säästävä	Kyllä	Ei	En osaa sanoa

Avoimet kommentit koskien majoituspalveluita

MUUTA

Valitse sopivin vaihtoehto	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Kaisankoti antaa tietoa siitä, miten paikalle päästään muutoinkin kuin omalla autolla	1	2	3	4	5
Minulla on mahdollisuus lajitella roskani vähintään kolmeen eri jakeeseen	1	2	3	4	5
Jätteiden lajittelusta on selkeät ohjeet	1	2	3	4	5
Henkilökunta toimii ympäristöystävällisesti	1	2	3	4	5

Avoimet kommentit
<div></div>

MINÄ JA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISYYS

Valitse sopivin vaihtoehto	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
Mielestäni on tärkeää, että yritys on ympäristöystävällinen	1	2	3	4	5
Olisin valmis maksamaan ylimääräistä siitä, että kuntoutuskeskuksen palvelut olisivat ympäristöystävällisempiä	1	2	3	4	5
Valitessani kuntoutuspalvelua, valintaani vaikutti palvelutarjoajien ympäristöystävällisyys	1	2	3	4	5
Mielestäni Kaisankoti ottaa huomioon ympäristön	1	2	3	4	5
Mielestäni on tärkeää, että yrityksellä on ympäristösertifikaatti kuten Joutsenmerkki tai EU-ympäristömerkki	1	2	3	4	5

Miten itse muuttaisin Kaisankodin palveluja ympäristöystävällisemmiksi?

SUOSTUMUSLOMAKE (KELA)

Tällä lomakkeella annetaan suostumus Kaisankodissa suoritettavaan kyselyyn. Kyselyyn vastaavat Kelan asiakkaat. Kyselyn avulla kerätään tietoa siitä, miten ekologiseksi Kaisankodin asiakkaat sen mieltävät ja kuinka tärkeänä he sitä pitävät.

Kysely toteutetaan Kaisankodin tiloissa. Kysely tehdään kirjallisena. Kyselyssä selvitetään vastaajan taustoja, kuten ikää, sukupuolta ja koulutustausta, jotta vastusten analysointi onnistuu paremmin. Tutkimuksen loppuraportissa ei voi tunnistaa asiakasta.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoinen.

Suostumus tutkimukseen osallistumisesta:

Tutkimuspäivä:

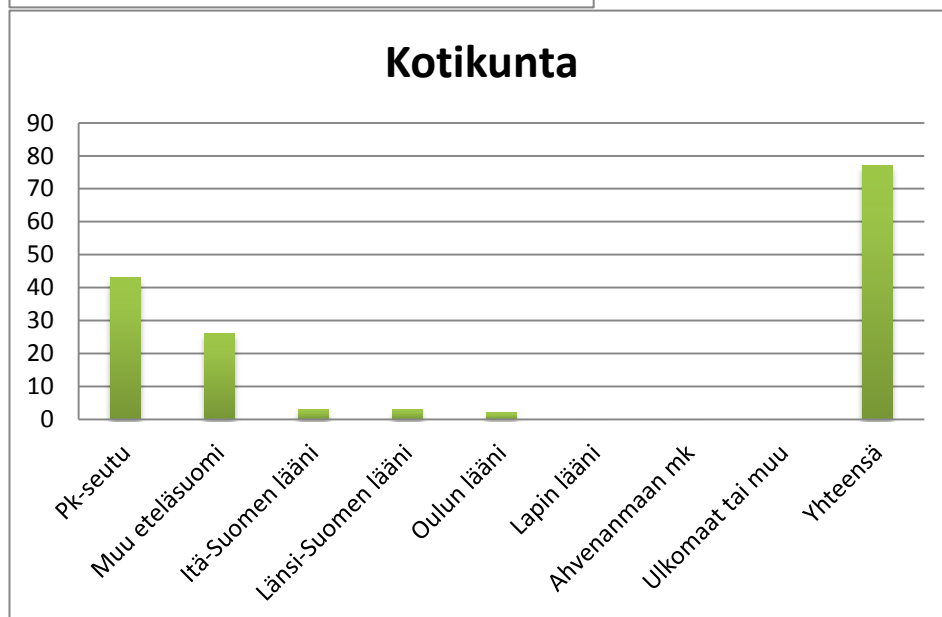
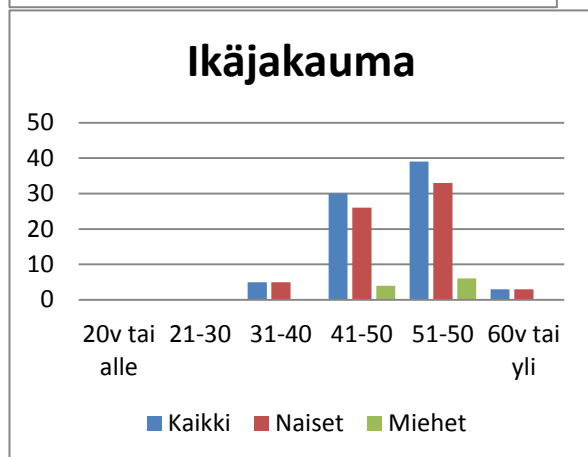
Tutkimukseen osallistuvan nimi:

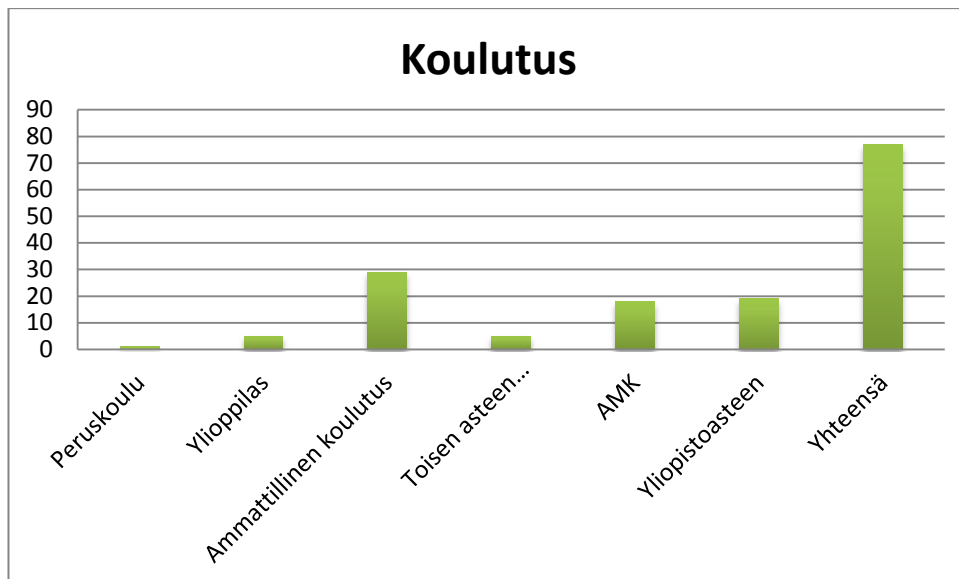

Tutkimukseen osallistuvan allekirjoitus:

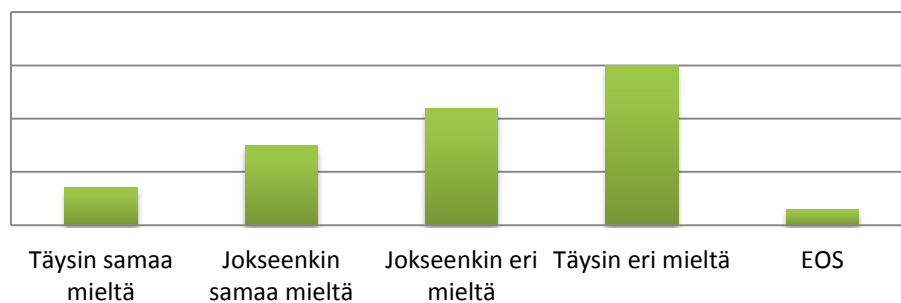

KAIKKI VASTAUKSET

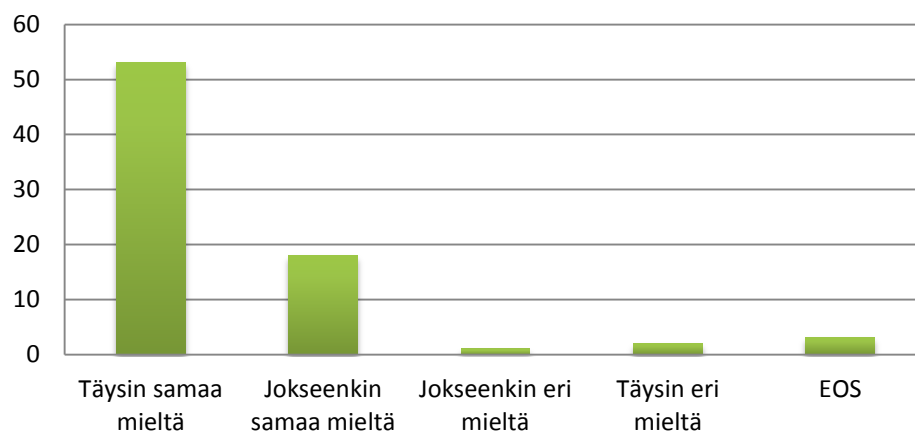

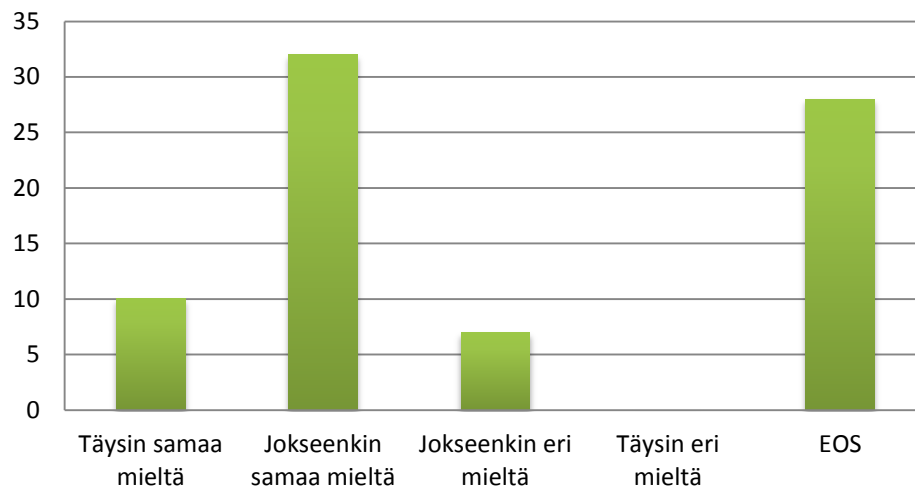
1. Ravintolassa käytetään kertakäyttöt tuotteita ja/tai pienpakkauksia (esim. voi, marmelaadi, mausteet)

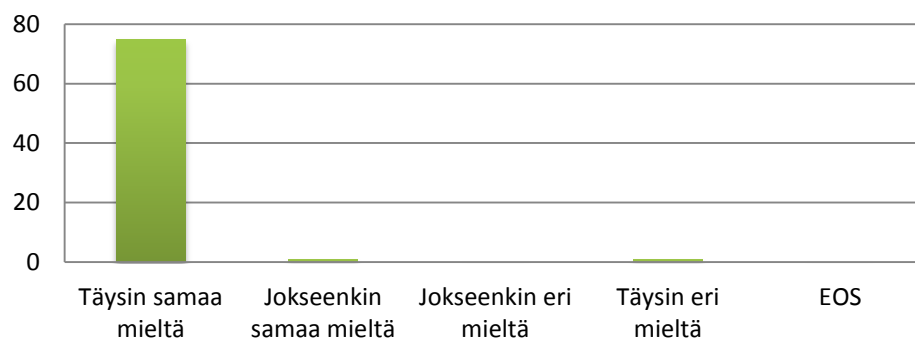
2. Ravintolassa on aina tarjolla kasvisvaihtoehto

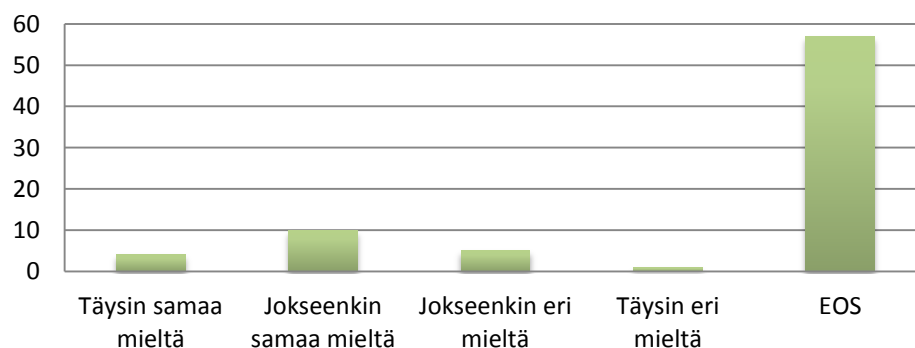
3. Ravintola käyttää luomutarvikkeita

4. Voin itse päättää annoskokoni, niin ettei ruokaa mene roskeen

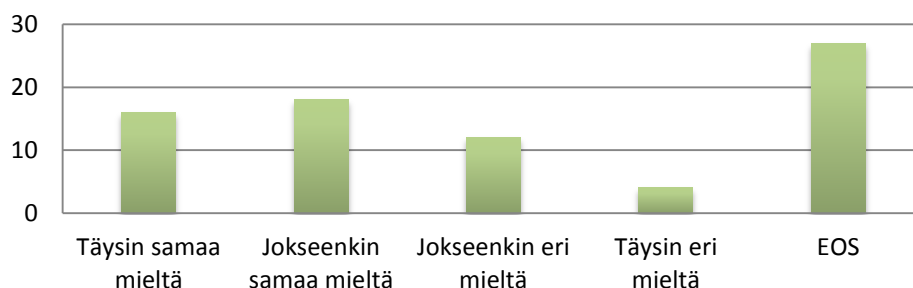

5. Ravintolan raaka-aineet ovat lähellä tuotettuja

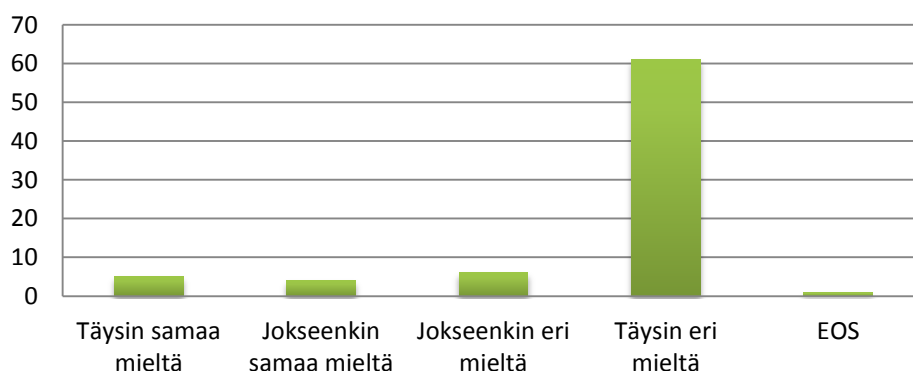

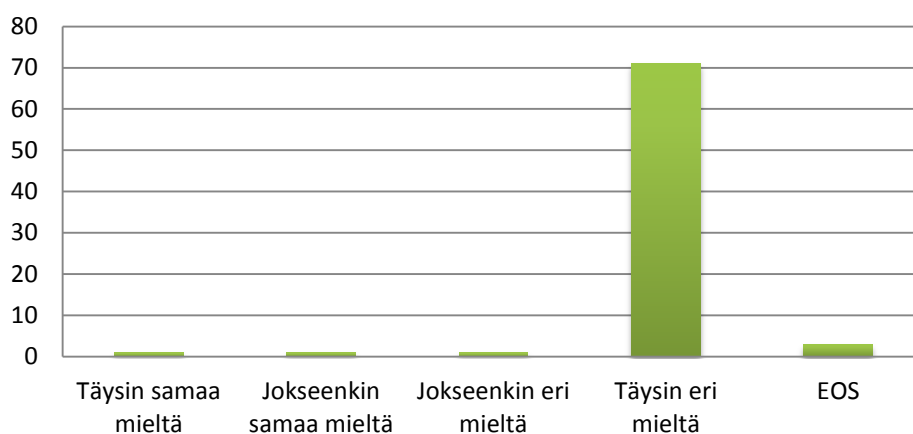
6. Minulla on mahdollista saada tieto siitä, missä raaka-aineet ovat tuotettuja

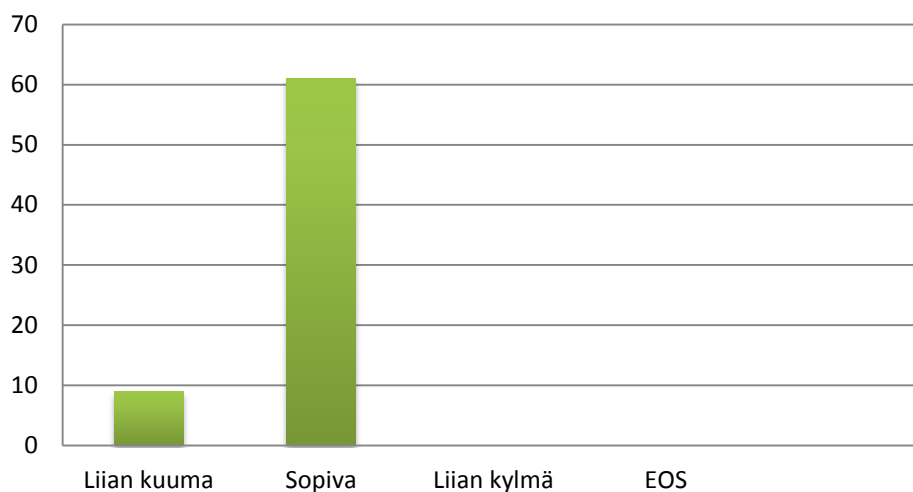
1. Huoneessani on tarjolla kertakäyttötuotteita (Esim. mukeja tai pesuaineita)

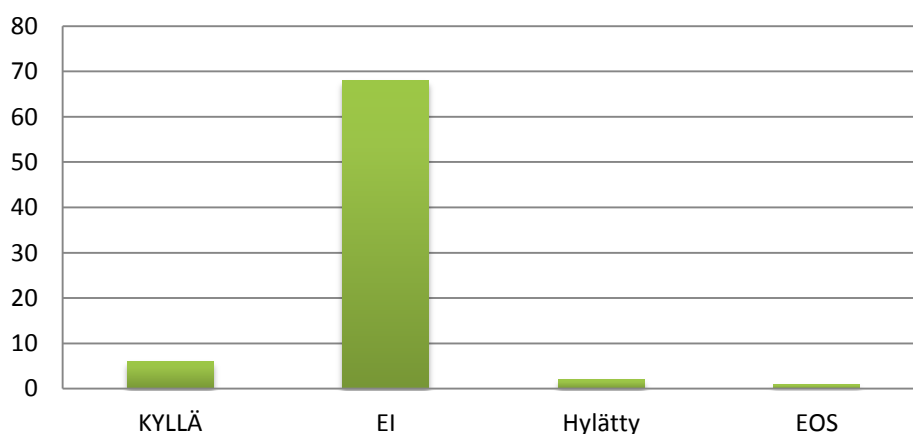
2. Valot sammuvat automaattisesti lähtiessäni huoneesta

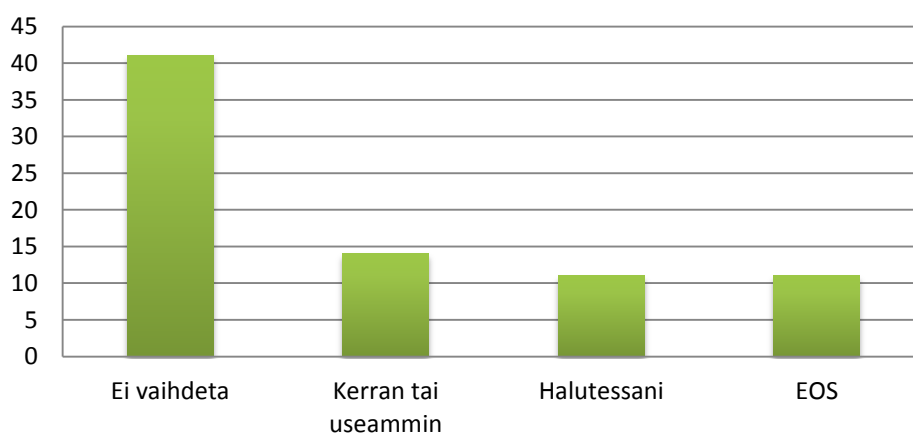
3. Lämpötila huoneessani on

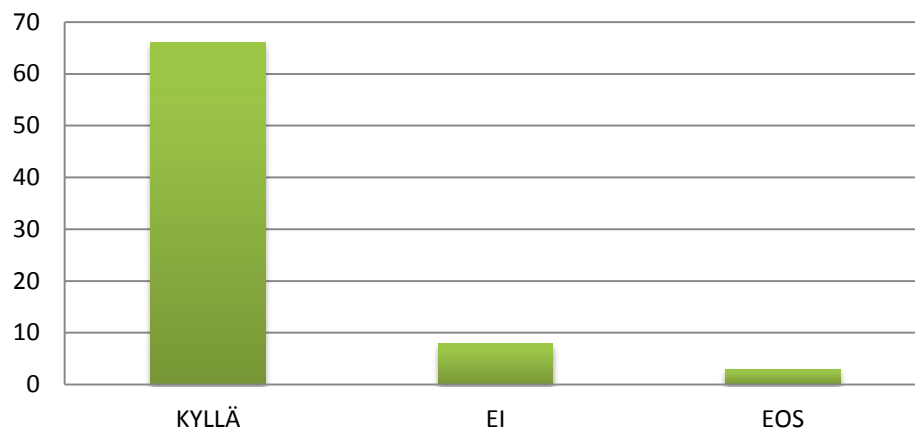
4. Pyyhkeeni vaihdetaan automaattisesti päivittäin

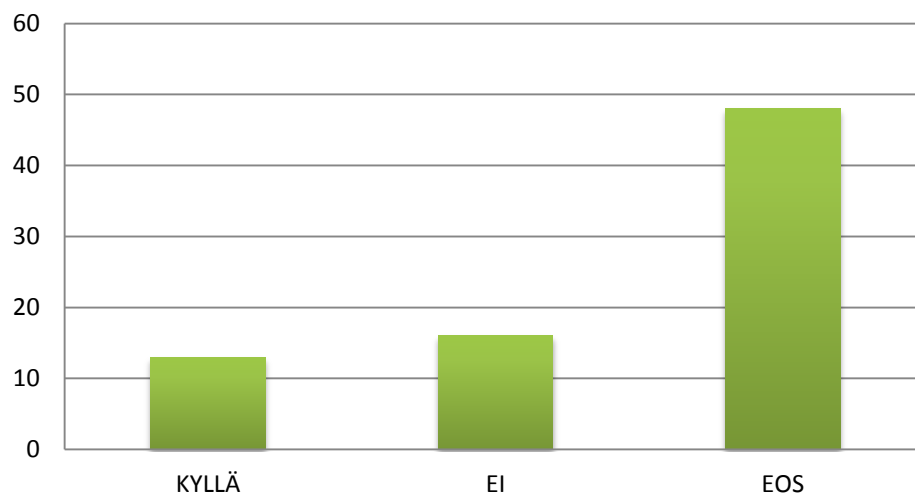
5. Vuodevaatteet vaihdetaan oleskeluaikani

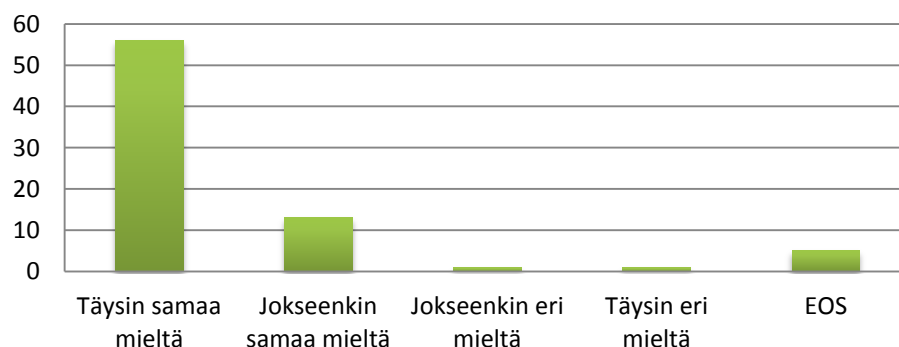
6. Huoneeni wc-pytyssä on kaksoishuuhtelu

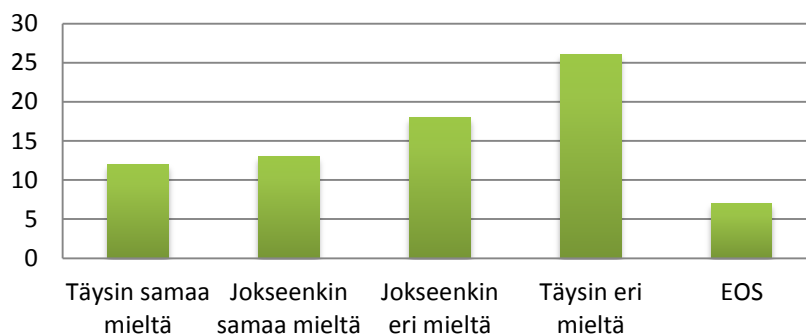
7. Huoneeni suihku on vettä säästävä

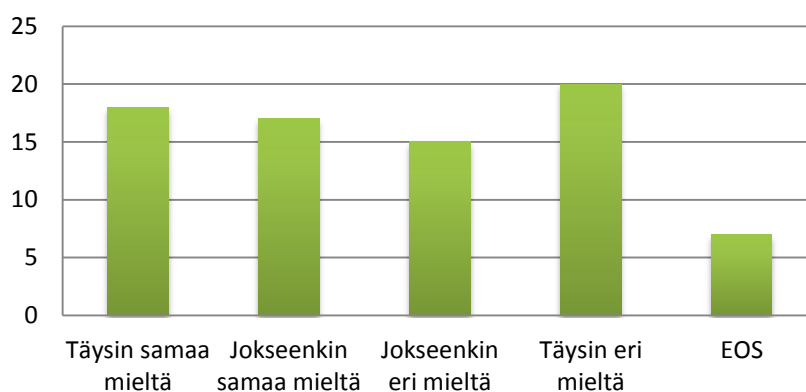
1. Kaisankoti antaa tietoa siitä, miten paikalle päästään muutoinkin kuin autolla

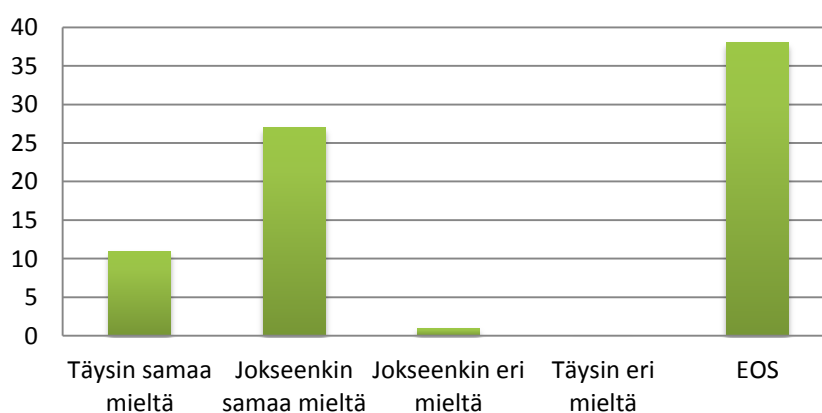
2. Minulla on mahdollisuus lajitella roskani vähintään kolmeen eri jakeeseen

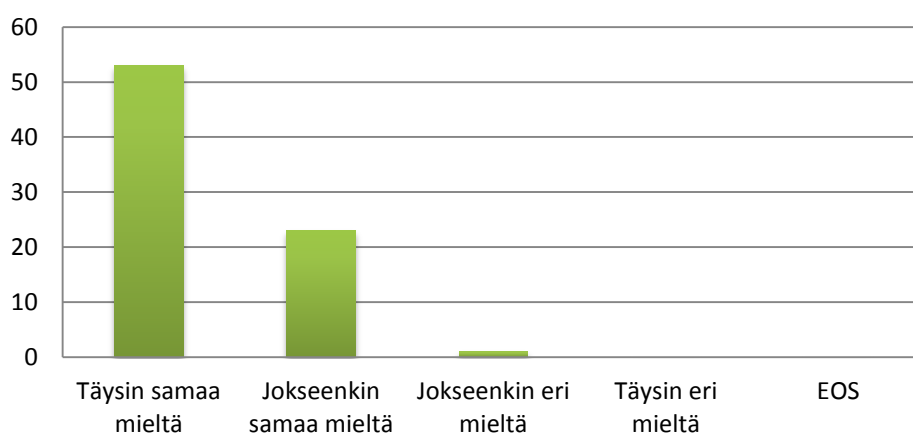
3. Jätteiden lajittelussa on selkeät ohjeet

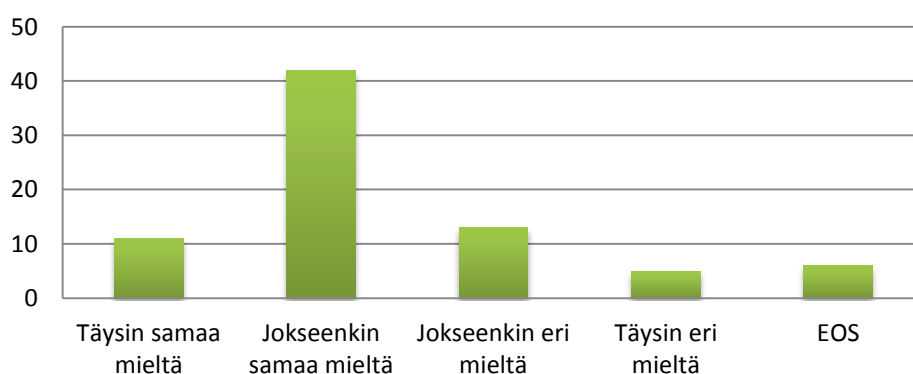
4. Henkilökunta toimii ympäristöystävällisesti

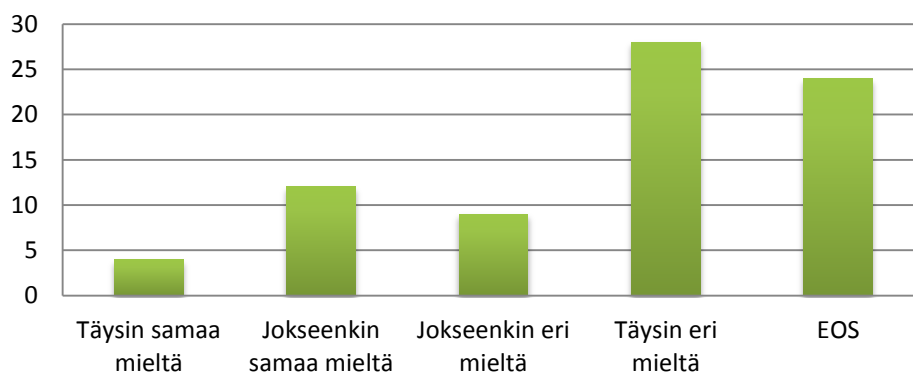
1. Mielestäni on tärkeää, että yritys on ympäristöystävällinen

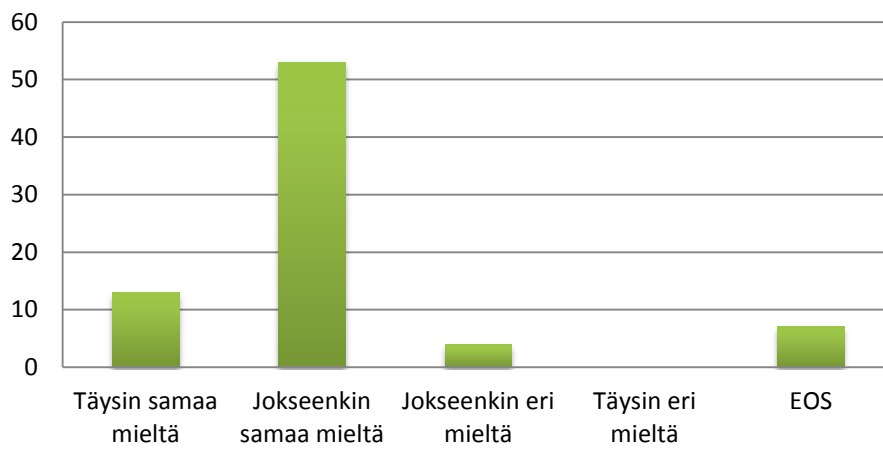
2. Olisin valmis maksamaan siitä, että kuntouskeskuksen palvelut olisivat ympäristöystävällisempiä

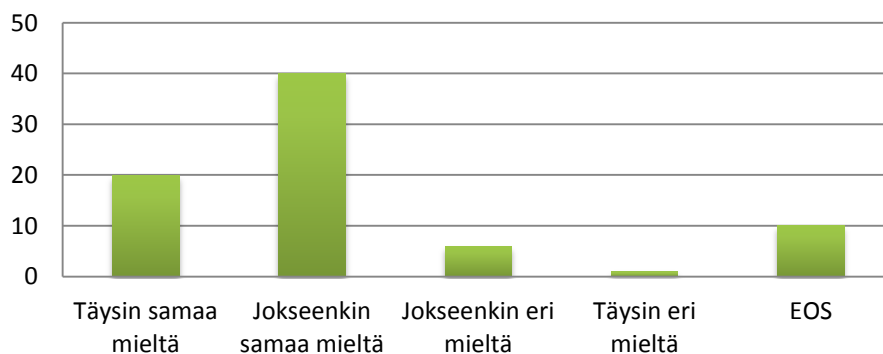
3. Valitessani kuntoutuspalveluja valintaani vaikutti palvelutarjoajien ympäristöystävällisyys

4. Mielestäni Kaisankoti ottaa huomioon ympäristön

5. Mielestäni on tärkeää, että yrityksellä on ympäristösertifikaatti kuten Joutsenmerkki tai EU-kukka

AVOIMET KOMMENTIT

RAVINTOLAPALVELUT

"Joskus oli mainittuna aamiaisella luomupuuro, mutta muuten ei. Maitotuotteissa ei ollut luomua saatavilla, joita itse aina käytän"

"Ihanaa ruokaa, paljon kasviksia eri muodoissa"

"Ruoka on ollut maittavaa ja henkilökunta on mielellään vastannut esim. kuinka ruoka on valmistettu."

"Joitakin kertakäyttöastioita on esillä"

"Lounas raskas, päivällinen kevyt, voisi olla runsaampi"

"Hyvä ruoka, terveellinen"

"Hyvää ja ystävällistä palvelua"

"Ruoka on kauniisti esille laitettu --> Huomioitu esteettisyys! Ruoka on monipuolista, hyvää :) !"

"Hyvää ja monipuolista ruokaa"

"Hyvä ruoka"

Kiitos hyvää on pääsääntöisesti! Kaunis ja siisti Sali

"Mikäli ravintolassa on yksityistilaisuus olisi siitä kiva ilmoittaa myös kuntoutujille, ettei keskelle häitä hypähdä hiukset pystyssä, verkkarit väärinpäin jalassa"

MAJOITUSPALVELUT

"Siisti, hyvän tuoksuinen huone, hyvät värit, (Oranssi, punainen, harmaansininen)

"Suihku liian hajottava suihku, kastuu koko kylpyhuone"

"Pyyhkeitä ei mielestäni tarvitse vaihtaa viiden päivän jaksolla"

"Siistiä ja mukavaa, olen tyytyväinen!"

"Huoneet siistit, huoneessa tarvittavat perusasiat"

"Siisti ja puhdas"

"Pyyhkeeni vaihdetaan joka 3pvä"

"Huoneet ovat siistejä ja kauniisti sisustettuja !! Aistii mukavan tunnelman"

"Pyyhkeiden vaihtaminen voisi olla halutessa, tuntuu turhalle vaihtaa viikon puolvä-lissä"

"Äänieristys huono"

"Pyyhkeeni vaihdetaan joka 3pvä"

"Äänieristys käytävälle ei kovin hyvä, huoneet aika vaatimattomat"

MUUTA

"Jätteiden lajittelua huomasin vain ruokasalissa"

"Kaisankodissa on historian havinaa, sopivasti vanhaa ja modernia. Tämä on hieno paikka!"

"Hajuherneessä vesi oli tarjolla muovimukeihin. Olisiko lasilliset ollut vastaava juoma-astia? Kuitenkin lähellä keittiötä tila. Roskista en havainnut yläkerrassapäärakennuksessa"

"Huoneissa yksi roskis, ei biojätteille ollenkaan"

"Biojätteisiin lappu --> ei servettejä"

"Huoneissa ei lajitteluun ole mahdollisuutta, ruokalassa kyllä"

"Miellyttävä ympäristö rauhoittumiseen ja oman ajan ottamiseen"

MITEN MUUTTAISIN KAISANKODIN PALVELUJA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISEMMIKSI

"En osaa sanoa"

"Kaisankoti voisi kasvattaa yrtit itse"

"Valot pitäisi sammua huoneesta lähtiessä"

"Huoneissa roskien lajittelu"

"Kiinnittäisin huomiota huoneen valaitstukseen"

"Usein ympäristöystävällisyys kasvattaa myös kustannussäästöjä pitkällä tähtäimellä"

"5-6 päivän ASLAK-jaksolla ei tarvetta pyyhkeiden vaihtoon"

"Lajittelupisteet huoneisiin"

"Lajittelua enemmän, myös majoitustiloihin, pyyhkeiden vaihto vain sovitusti, muovimukit biohajoaviksi aulassa"

"Huoneisiin bioroskikset, kahvilasta pois kertakäyttömukit"

Valitessani kuntoutuspalvelua, valintaani vaikutti palvelutarjoajien ympäristöystävällisyys --> Kelan kuntoutus, en voinut vaikuttaa valintaan

"Valaistus automatiikat, led valot"

HAASTATTELU KAISANKODIN HENKILÖKUNNALLE

Vastaajana Jaana Pelkonen, Kaisankodin vastaanotto

1. Käytetäänkö ravintolassanne kertakäyttöt tuotteita ja/tai pienpakkauksia (esim. voi, marmeladi, mausteet)?

- Ainoastaan pieniä voipakkauksia ja niitäkin vain silloin, kuin asiakkaalla on gluteeniton ruokavalio.

2. Ravintolassa on aina tarjolla myös kasvisvaihtoehto?

- Kyllä.

3. Käyttääkö ravintolanne luomutarvikkeita?

- Osittain. Välillä järjestetään lisäksi luomuviikkoja, jolloin kaikki tarjottavat ruoat ovat luomua.

4. Saavatko asiakkaat saavat itse päättää annoskokonsa, niin ettei ruokaa mene roskeeseen?

- Useimmiten tarjoilemme ruoan buffet-muodossa, jolloin asiakkaat ottavat itse sopivan määrän ruokaa. Tällöin ruokaa voi tuki jäädä yli buffetista. Perjantai- ja lauantai-iltais in ruoat tarjoillaan pöytään, jolloin asiakkaat saavat tietyn kokois en annoksen.

5. Ovatko ravintolanne raaka-aineet lähellä tuotettuja?

- Suurin osa raaka-aineista tilataan Heinon tukusta. Sanoisin, että raaka-aineet ovat mahdollisuuksien mukaan lähellä tuotettuja.

6. Onko asiakkailla on mahdollista saada tieto siitä, missä raaka-aineet ovat tuotettuja?

- Asiakkaat voivat kysyä ravintola- ja keittiöhenkilökunnalta tuotteiden alkuperää.

7. AVOIMET KOMMENTIT KOSKIEN RAVINTOLAPALVELUITA

- En ole ravintolapuolella töissä, joten en osaa sanoa tarkasti, mistä mitkäkin raaka-aineet ovat. Ravintolahenkilökunta osaisi vastata tähän paremmin.

8. Onko majoitushuoneissa tarjolla kertakäyttöt tuotteita (esim. mukeja tai pesuaineita)?

Ei.

9. Sammuttavatko huoneen valot automaattisesti asiakkaan jättäessä huoneen?

Eivät.

10. Kuinka usein asiakkaan pyyhe vaihdetaan oleskeluaikana?

- Yleensä joka toinen päivä, ellei asiakas pyydä muuta.

11. Kuinka usein vuodevaatteet vaihdetaan oleskeluaikana?

- Riippuu asiakkaan toiveesta ja siitä, kuinka pitkään asiakas majoittuu. Oletusarvona ei vaihdeta kertaakaan.

12. Onko asiakkaan huoneen WC:ssä eri huuhtelutasot?

Kyllä on.

13. Onko asiakkaan suihku vettä säästävä?

Suihku on aivan perinteinen suihku.

14. Antaako Kaisankoti tietoa siitä, miten paikalle päästään muutoinkin kuin omalla autolla?

- Kyllä. Tieto julkisilla kulkuvälineillä liikkumisesta löytyy Kaisankodin Internet-sivuilta ja lisäksi tiedon saa puhelimitse/sähköpostitse/paikan päällä vastaanotosta ja muulta henkilökunnalta.

15. Onko asiakkaalla mahdollisuus lajitella roskansa vähintään kolmeen eri jakeeseen?

- Ei ole, ellei asiakas huomaa itse kysyä kolmatta vaihtoehtoa (paperi/pahvi esim.). Ravintolan puolella on mahdollisuus lajitella jätteet biojätteisiin ja muihin jätteisiin itse. Majoitushuoneissa on vain yksi roskakori ja hotellin puolella muutenkin täytyy kysyä vastaanotosta mahdollisuutta lajitella mahdolliset bio- ja pahvi/paperijätteet. Tämä kuitenkin onnistuu vastaanotossa kysyttäessä.

16. Onko jätteiden lajittelusta selkeät ohjeet?

- Ravintolan puolella on kyltit, joista näkee mihin biojätteet laitetaan ja mihin muut roskat laitetaan.

17. Toimiiko henkilökunta ympäristöystävällisesti?

- Pyrimme toimimaan ympäristöystävällisesti. Lajittelemme pahvit/paperit/lasit/tölkit/biojätteet jne. Sammutamme turhat valot yöajaksi sekä esimerkiksi tietokoneet, kun työntekijä lähtee kotiin ja vastaanotossa yöajaksi. Saunojen aukioloaika on rajoitettu ja saunat ovat päällä vain silloin kuin niitä käytetään. Muuta ei juuri nyt tule mieleen.